

РІЧНИЙ ЗВІТ 2015

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ

ДОСЯГНЕННЯ
EASYBUSINESS

easyBUSINESS IN UA

Грудень 2015

ПОДЯКА

EasyBusiness висловлює безпосередню подяку Міжнародному фонду «Відродження», Посольству Королівства Норвегія в Україні, Німецькому агентству з міжнародної співпраці (GIZ) та Світовому Банку за суттєву підтримку протягом останнього року

А також представникам державного сектору, міжнародним та громадським організаціям, експертному колу та бізнесу за успішну співпрацю в процесі реалізації ініціатив з дерегуляції

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЕКСПЕРТИ ТА МЕДІА

БІЗНЕС

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	6
ПРО EASYBUSINESS	7
ЧОМУ ДЕРЕГУЛЯЦІЯ	8
ДІЯЛЬНІСТЬ	12
СТРАТЕГІЧНА СПІВПРАЦЯ	14
КОМАНДА	15
ДОСЯГНЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ	19
КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ	21
ДОСЛІДЖЕННЯ	73
СТРАТЕГІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ	77
ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС СТРАТЕГІЇ	79
ЕФЕКТ ВІД РЕФОРМИ	92
МЕТОДОЛОГІЯ EASI	96
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	99
ДЕРЕГУЛЯЦІЯ НА ПРАКТИЦІ	107
ДОДАТКИ	111

ВСТУПНЕ СЛОВО

Регуляторна система України є однією з найгірших і найменш сприятливих для ведення бізнесу та залучення інвестицій. Така прик-ра ситуація підтверджується міжнародними рейтингами – рейтинг Doing Business – 83 місце зі 189 країн, індекс Economic Freedom 162 місце зі 186 країн.

Така ситуація спричинена непослідовною політикою держави протягом останніх десяти років. Через це ми можемо спостерігати, коли бізнес-процеси підлягають подвійному, а інколи і потрійному регулюванню. Навіть тоді, коли в країнах ЄС таке регулювання не потрібне. Через відсутність єдиного підходу до системи інспекцій та перевірок український бізнес потерпає від свавілля контролюючих органів, які, використовуючи недосконалість і нечіткість законодавства та відсутність прозорості в їх роботі, займаються рейдерством та обкладанням корупційними вимогами.

Розуміючи, що дерегуляція є єдиним безкоштовним інструментом для досягнення економічного зростання, зменшення безробіття та покращення інвестиційного клімату, в травні 2014 ми приєдналися до команди міністра економічного розвитку та торгівлі Павла Шеремети.

За рік, що минув, наша команда пропрацювала з чотирма міністрами економіки через нестабільну політичну ситуацію, розробила близько тридцяти нормативно-правових актів, вісім з яких були прийняті Верховною Радою, Кабінетом Міністрів і Міністерством економічного розвитку і торгівлі, заключила партнерство зі світовим лідером регуляторної гільйотини Jacobs, Cordova and Associates та розробила операційний план зі впровадження регуляторної гільйотини в Україні, а також ініціювала підготовку програми довгострокового співробітництва зі Світовим Банком в економічній сфері та бюджетної підтримки.

Цей звіт є описом наших досягнень, методології, підходу та наступних кроків з метою забезпечення максимальної прозорості виконання ініціатив з дерегуляції. Ми впевнені, що залучення у процес виконання усіх сторін дасть змогу досягти швидких результатів та значних успіхів.

**Данііл
Пасько**

**Микола
Гайдай**

**Михайло
Оболонський**

ΠΡΟ EASYBUSINESS

ЧОМУ ДЕРЕГУЛЯЦІЯ?

На початку 2015 р. було досягнуто найнижчий рівень економічної активності за всю історію існування країни. Зниження рівня економічної активності, яке тривало протягом 2014 року, продовжувалося і в I кварталі 2015 року. За оцінками НБУ, падіння ВВП України в річному вимірі в I кварталі 2015 року поглибилось до 15% з 14.8%. Ключовими драйверами, що сприяли зниженню рівня ВВП виступили:

- військові дії на сході;
- девальвація гривні відносно іноземних валют;
- високий рівень інфляції, що з початку року до кінця червня 2015 р. сягнув 40% (прогноз НБУ до кінця року – 47%).

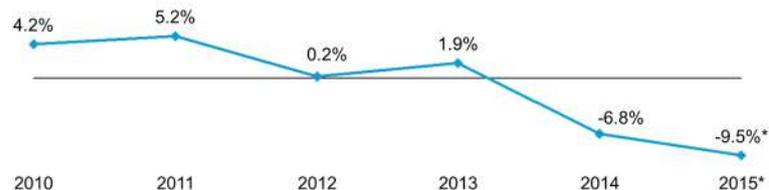
Окреслені вище спадні тенденції спричинили погіршення інвестиційного клімату в Україні:

- майже вдвісьтеро зменшились обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку протягом минулого року порівняно з 2013 та склали \$0.4 млрд.;
- обсяг боргу відносно ВВП зріс за I квартал з 95.1% до 109.8% від ВВП. Незважаючи на його скорочення на \$0.3 млрд. протягом I кварталу 2015 р., що відбулося переважно внаслідок залучення кредиту від Міжнародного валютного фонду (\$4.9 млрд.).

Зважаючи на розмір боргу та негативну динаміку макроекономічних показників, перед Україною відкриваються не дуже позитивні перспективи, адже фактично держава не в змозі погасити свої заборгованості самотужки. Наразі Україна може зменшити розмір своїх боргів тільки за рахунок кредитів МВФ, що є єдиним джерелом фінансової допомоги країні.

Вищезгадані проблеми призвели до зменшення показників результативності по основним галузям як реального сектору України (аграрна та важка промисловість тощо), так і галузям внутрішнього виробництва (торгівельна сфера, будівництво і т.д.). А також спричинили закриття все більшої кількості підприємств, що не витримують регуляторного тиску та не здатні працювати в таких умовах.

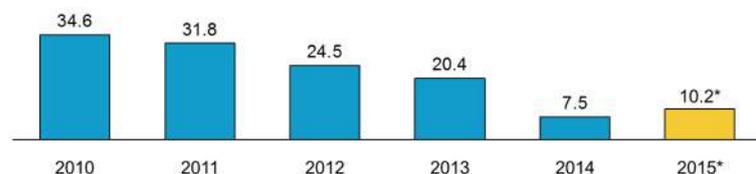
Єдиним шляхом вирішення даної проблеми є реформа регуляторної системи, що не тільки допоможе створити сприятливе середовище для ведення бізнесу, а й матиме позитивний вплив на загальноекономічну ситуацію в цілому. Крім того, дерегуляція — це швидкий та дієвий і, до того ж, безкоштовний метод боротьби з бюрократією та надмірною регуляцією, що укорінилися в нашій системі. Впровадження даної реформи призведе не тільки до полегшення ведення бізнесу в Україні, а й матиме позитивний ефект на зростання економіки, скорочення державних видатків та корупційної складової, і як наслідок покращення соціального становища та зменшення тіньового сектору.

*прогноз НБУ
Рис. 1. Динаміка зростання ВВП (рік до року)
Джерело: Світовий Банк, Укрстат

-9.5%
ВВП

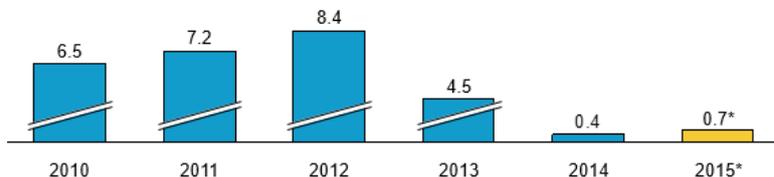
Військові дії на Сході спричинили втрату ключових галузей української економіки, зокрема видобувну та металургійну промисловість. Ці негативні явища разом із загальним погіршенням макроекономічної ситуації та зменшенням виробництва в інших галузях економіки України спровокували сукупне падіння ВВП обсягом 6.8% в 2014 р. Станом на кінець червня 2015 р. негативні тенденції поглибилися, а падіння ВВП досягнуло 7.5%.

*станом на кінець червня 2015
Рис. 2. Золотовалютні резерви НБУ, \$ млрд.
Джерело: Укрстат

\$ 10 млрд
ЗОЛОВОВАЛЮТНІ
РЕЗЕРВИ

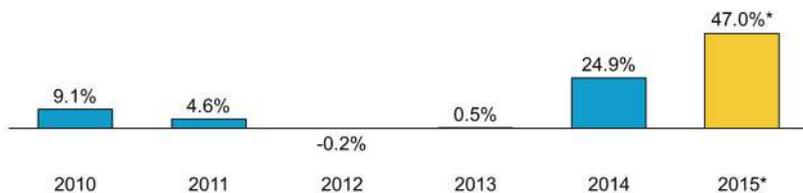
Штучне стримування валютного курсу разом з негативним сальдо зовнішньої торгівлі негативно позначилися на стані платіжного балансу України. Протягом 2013-2014 рр. обсяги золотовалютних резервів НБУ скоротилися майже в три рази і досягли критичного рівня в \$7.5 млрд. За рахунок залучення зовнішньої фінансової допомоги, зокрема через отримання коштів від МВФ в рамках Механізму розширеного фінансування, протягом першого півріччя 2015 р. вдалося досягти зростання обсягів резервів до \$10.2 млрд.

*за період січень-червень 2015
Рис. 3. Сальдо прямих іноземних інвестицій (ПІІ), \$ млрд.
Джерело: Світовий Банк, Укрстат

\$ 0.7 млрд
ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ
ІНВЕСТИЦІЇ

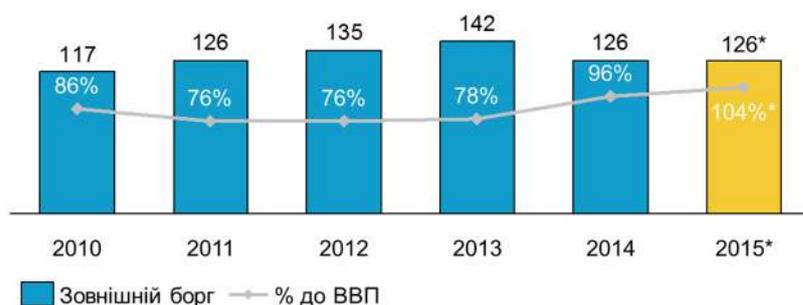
Нестабільна економічна та політична ситуація, військові дії на Сході країни та криза фінансової системи негативно позначилися на очікуваннях інвесторів. Протягом 2013-2014 рр. надходження прямих іноземних інвестицій в Україну скоротилися більш ніж в 11 разів, становивши 0.4 \$ млрд. в 2014 р. порівняно з 4.5 \$ млрд. в 2013 р. Аналогічне скорочення протягом 2012-2013 рр. становило близько 50%.

*прогноз НБУ до кінця 2015 року
Рис. 4. Рівень інфляції
Джерело: Укрстат, НБУ

47%
ІНФЛЯЦІЯ

Зростання інфляційних очікувань, спровоковане нестабільністю економічної та політичної ситуації, а також суттєва девальвація гривні та додаткова емісія національної валюти спричинили стрімке зростання загального рівня цін в Україні. Рівень інфляції в 2014 р. становив 24.9%, а протягом першого півріччя 2015 р. досягнув 40%.

*станом на кінець квітня 2015 р.
Рис. 5. Зовнішній борг, \$ млрд.
Джерело: НБУ

\$ 126 млрд
ЗОВНІШНІЙ
БОРГ

На фоні значного падіння виробництва та обмеженості внутрішнього фінансування, залучення зовнішніх коштів негативно відобразилося на обсязі зовнішнього боргу України. Якщо в 2013 р. співвідношення обсягу зовнішнього боргу до ВВП становило 78%, то в 2014 р. цей показник дорівнював 96%, а станом на кінець квітня 2015 р. сягнув 104%.

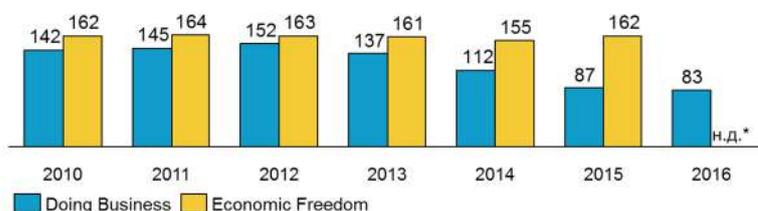

Рис. 6. Україна в рейтингу Doing Business та Economic Freedom
Джерело: Світовий Банк, <http://www.heritage.org>
*станом на грудень 2015 індекс Economic Freedom за 2016 рік не було опубліковано

83
місце
РЕЙТИНГ
EASE OF DOING
BUSINESS

Реалізація економічних реформ, що робилися раніше, не виявилася ефективною на практиці. За рейтингом економічної свободи в 2015 р. Україна посіла 162 місце з 178 країн світу з оцінкою 46.9, втративши 2.4 пункти у порівнянні з 2014 р. За останній рік Україна в рейтингу Doing Business покращила свої позиції на 16 пунктів за рахунок змін у податковій системі, і наразі знаходиться на 96 місці серед 189 країн світу.

162
місце
РЕЙТИНГ
ЕКОНОМІЧНОЇ
СВОБОДИ

Раніше наведені графіки наочно відображають складну економічну ситуацію, в якій знаходиться країна. Даний факт не сприяє легкості ведення бізнесу в Україні, а навпаки поглиблює вже існуючі умови. Але стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу, які є головними драйверами економічного зростання, є необхідним за таких складних економічних умов. Крім того, покращення бізнес-клімату в країні є однією з необхідних вимог Міжнародного валютного фонду. Як зазначалося вище, найбільш швидким та дієвим інструментом такого стимулювання є дерегуляція.

Виникає питання – що таке дерегуляція?

Дерегуляція — це відміна, спрощення та вдосконалення державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Основне завдання дерегуляції – це усунення надлишкової зарегульованості відносин між державою і бізнесом та надмірного контролю підприємницької діяльності. Потрібно відзначити, що дерегуляція — це дуже широка та ґрунтовна реформа, що охоплює велику кількість складових частин та впровадження якої потребує виконання великої кількості технічної роботи.

“

ЛЄШЕК БАЛЬЦЕРОВИЧ

Колишній Міністр фінансів та
голова Польського
національного банку,
відомий польський економіст

*Відновлюйте довіру до влади.
Здійснюйте дерегуляцію.
Створюйте конкурентні умови
для бізнесу.*

Основне завдання **ДЕРЕГУЛЯЦІЇ** –
це усунення надлишкової зарегульованості відносин між державою і
бізнесом та надмірного контролю підприємницької діяльності

ДІЯЛЬНІСТЬ

EasyBusiness є некомерційною організацією, яка спрямована на консультування українського уряду щодо реалізації реформи регуляторної системи. Головна мета EasyBusiness – зниження регуляторного тиску держави на бізнес шляхом спрощення процедур, зменшення контролюючих органів та частоти перевірок, скасування зайвих дозволів та ліцензій, тощо.

Ключовим завданням роботи команди є допомога у створенні умов для успішного та легкого ведення бізнесу. Найкращим інструментом у вирішенні цього завдання виступає реформа регуляторної системи, або дерегуляція, що дозволить водночас полегшити регуляторний тиск на бізнес та стимулюватиме економічний ріст країни.

ВИЗНАЧЕННЯ НОРМАТИВНИХ ОБМЕЖЕНЬ, ЩО ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ БІЗНЕСУ:

- Проведення опитувань
- Організація зустрічей та безпосереднє спілкування з бізнесом
- Проведення круглих столів з метою визначення зайвих регуляторних обмежень

ВИЗНАЧЕННЯ ДЕРЕГУЛЯЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ:

- На підставі аналізу зібраних даних та отриманої інформації від бізнесу формулювання конкретних дерегуляційних ініціатив

АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЕГУЛЯЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ:

- Розрахунок економічного ефекту від впровадження ініціативи за допомогою моделі EASI / RIA¹⁾
- Визначення впливу реформи на корупційну складову та кошти державного бюджету, рейтинг Doing Business
- Аналіз міжнародного досвіду

ПІДГОТОВКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ДЕРЕГУЛЯЦІЙНИХ ІНІЦІАТИВ:

- Залучення підтримки провідних юристів задля розробки нормативно-правових актів

СУПРОВІД ТА ПІДТРИМКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ДО ЇХ ОСТАТОЧНОГО УХВАЛЕННЯ:

- Проведення презентації та обговорень, роз'яснення ефекту від впровадження дерегуляційних ініціатив

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ УХВАЛЕНИХ ЗМІН, МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ ТА ФАКТИЧНОГО ВПЛИВУ:

- Передача досвіду розрахунку економічного ефекту та проведення інтерв'ю із бізнесом
- Розробка веб-порталів та їх інтеграція в державні процедури, навчання персоналу на місцях
- Комунікація прийнятих змін із ключовими стейкхолдерами
- Моніторинг фактичного впливу на бізнес

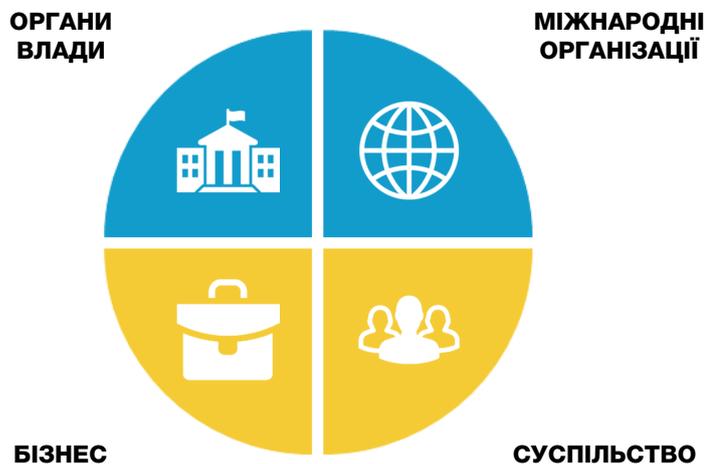
Вищенаведені напрямки діяльності являють собою взаємопов'язаний процес, що описує загальний підхід роботи команди до впровадження дерегуляційних ініціатив. Тільки при використанні

КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ

можна досягти максимального ефекту у впровадженні реформи регуляторної системи та отримати реальний результат як для бізнесу, так і для держави

¹⁾ методологія для оцінки регуляторного впливу

СТРАТЕГІЧНА СПІВПРАЦЯ

З метою реалізації комплексного підходу в реалізації реформи регуляторної системи EasyBusiness співпрацює з організаціями та установами різного профілю – міністерства та органи влади, бізнес, міжнародні та громадські організації.

З ОРГАНАМИ ВЛАДИ

Серед основних партнерів в дерегуляції є Міністерство економічного розвитку і торгівлі та Державна регуляторна служба. Окрім цього ми співпрацюємо з Адміністрацією Президента, Міністерством агрополітики, Міністерством юстиції, Міністерством екології та природних ресурсів. Даніїл Пасько є членом Національної Ради Реформ.

З МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

В процесі визначення найкращого можливого регулювання необхідно аналізувати також міжнародний досвід. З цією метою ми співпрацюємо із ключовими та найбільш активними міжнародними організаціями – Світовий Банк, Делегація Європейського Союзу, Міжнародний валютний фонд, USAID, GIZ, представництва країн-партнерів України.

З ГРОМАДЯНСЬКИМ СУСПІЛЬСТВОМ, ЕКСПЕРТАМИ ТА НАУКОВИМ ТОВАРИСТВОМ

З метою контролю над імплементацією та якістю реформи необхідне активне залучення експертів, представників громадянського суспільства та наукових товариств. Серед таких – РГР, Нова Країна, Київська Школа Економіки, Професійний Уряд та інші.

З ПРЕДСТАВНИКАМИ БІЗНЕСУ

З метою ідентифікації регуляторних обмежень, отримання інформації для розрахунку економічного ефекту ми активно співпрацюємо з найбільшими об'єднаннями компаній – ЕВА, АСС, ТПП, УСПП та іншими.

КОМАНДА

ІСТОРІЯ КОМАНДИ

В травні 2014 р. було організовано роботу команди EasyBusiness. В рамках оголошених пріоритетів розвитку економіки України, група радників систематизувала увесь попередній досвід в дерегуляції, допомогла Павлу Шереметі, тодішньому Міністру економічного розвитку і торгівлі України, у розробці стратегії по дерегуляції та подальшій її імplementації. Вже в серпні того ж року команда представила розроблену стратегію по реформуванню регуляторної системи широкій публіці.

Згодом, команда EasyBusiness стала радниками Адміністрації Президента та Прем'єр-міністра. За жовтень-листопад було розроблено першу хвилю законопроектів в рамках стратегії з дерегуляції, що у співпраці з Айварасом Абрамовичусом, Міністром економічного розвитку і торгівлі України, з яким співпрацює EasyBusiness, були подані до Верховної Ради. За підсумками першого кварталу 2015 р. було прийнято три масштабних законопроекти та постанову. Наразі команда співпрацює з Jacobs, Cordova & Associates, світовим лідером з питань впровадження регуляторної гільйотини.

**ТРАВЕНЬ
2014**

Початок роботи по дерегуляції в офісі Міністра економічного розвитку і торгівлі Павла Шеремети

**ТРАВЕНЬ-
СЕРПЕНЬ
2014**

Розробка стратегії по дерегуляції

**СЕРПЕНЬ
2014**

Розроблена стратегія була презентована широкій публіці, заступником голови Адміністрації Президента, Дмитром Шимківим та Міністром економічного розвитку і торгівлі, Павлом Шереметою, запуск інтернет-платформи www.easybusiness.in.ua

**СЕРПЕНЬ
2014**

Початок впровадження стратегії по дерегуляції та розширення команди проектними менеджерами

**ВЕРЕСЕНЬ
2014**

Налагодження співпраці з Адміністрацією Президента України

**ЖОВТЕНЬ
2014**

Співпраця з офісом Прем'єр-міністра та Кабінетом Міністрів України

**ЖОВТЕНЬ-
ЛИСТОПАД
2014**

Відбувається підготовка першої хвилі проектів нормативно-правових актів

**ГРУДЕНЬ
2014**

Розпочинається співпраця з новообраним Міністром економічного розвитку і торгівлі України

**СІЧЕНЬ-
КВІТЕНЬ
2015**

Передача першої хвилі нормативно-правових актів до МЕРТ, їх супроводження та прийняття

**ТРАВЕНЬ
2015**

Партнерство із світовим лідером з питань регуляторної реформи, Jacobs, Cordova & Associates та організація візиту пана Скотта Джейкобса в Україну

**ЧЕРВЕНЬ
2015**

За результатами міжнародного тендеру Світового банку команда EasyBusiness та Jacobs, Cordova & Associates розробили операційний план по впровадженню регуляторної гільйотини в Україні

**ЧЕРВЕНЬ-
СЕРПЕНЬ
2015**

Відбувається підготовка другої хвилі нормативно-правових актів

Інституціоналізація команди

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА EASYBUSINESS

ЛІДЕРСТВО

Микола
Гайдай

Данііл
Пасько

Михайло
Оболонський

ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Артем
Рафаєлян

Аліна
Свідерська

Володимир
Поперешнюк

Андрій
Ерашов

Тетяна
Паламарчук

Сергій
Петров

Катерина
Бусол

Артем
Никонович

Олексій
Маслов

INTELLIGENCE UNIT

Олена
Ягнюк

Дмитро
Ливч

Тетяна
Охрімець

Андрій
Шпаков

Олександр
Соболев

Олександра
Шелюг

Олександр
Гльоза

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ EASYBUSINESS

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД "ВІДРОДЖЕННЯ"

дата заключення контракту — Квітень 2015, термін фінансування — 6 місяців

СВІТОВИЙ БАНК

дата заключення контракту — Квітень 2015, термін фінансування — 90 днів

GIZ (DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT)

дата заключення контракту — Квітень 2015, термін фінансування — 6 місяців

ПОСОЛЬСТВО НОРВЕГІЇ В УКРАЇНІ

дата заключення контракту — Листопад 2015, термін фінансування — 6 місяців

A silhouette of a person climbing a dark rock face against a clear blue sky. The climber is positioned on the left side of the frame, reaching up with their right hand to grip a ledge. A rope is visible, attached to the climber's harness and extending upwards. The overall scene conveys a sense of challenge and achievement.

**НАШІ
ДОСЯГНЕННЯ
ТА РЕЗУЛЬТАТИ**

ДАНІІЛ ПАСЬКО

*Ми зробили менше, ніж очікували,
але більше, ніж дозволила нам
система.*

КЛЮЧОВІ ДОСЯГНЕННЯ

Протягом року діяльності за активної участі EasyBusiness було розроблено близько 30 проектів нормативно-правових актів, які охоплюють майже 150 дерегуляційних ініціатив зі Стратегії дерегуляції економіки України.

На сьогодні з переліку розроблених документів прийнято близько 15 актів, які імплементують близько 80 першочергових дерегуляційних заходів в сфері дозвільної системи і ліцензування, технічного регулювання, контрольної діяльності, а також в таких галузях, як будівництво, харчова промисловість, сільське господарство, сфера ІТ, нафтогаз та електроенергетика. Частина реалізованих ініціатив спрямована на покращення позиції України в рейтингу Doing Business.

Найвагомішими результатами діяльності команди стали комплексні Закон України та Постанова Кабінету Міністрів України з дерегуляції, які вирішують гострі проблеми зарегульованості одразу в декількох сферах і галузях.

Всі розроблені проекти нормативних актів супроводжувалися детальною оцінкою їх впливу, враховуючи потенційні вигоди та витрати як для бізнесу, так і для держави.

Загалом, реалізовані ініціативи сприятимуть покращенню бізнес-клімату через запровадження більш прозорих процедур та скорочення часових та грошових витрат підприємців, пов'язаних з регуляторними відносинами з державними органами. Імplementовані дерегуляційні заходи також спрямовані на покращення інвестиційної привабливості України та гармонізацію законодавства до норм та стандартів Європейського Союзу, що створює передумови для стимулювання зовнішньоторгівельних відносин та збільшення притоків прямих іноземних інвестицій з Європи.

Протягом року діяльності за участі EasyBusiness вдалося розробити та реалізувати значну кількість дерегуляційних ініціатив, які суттєво зменшують регуляторний тягар та покращують умови ведення бізнесу в Україні. Ключові заходи, які були впроваджені включають наступне.

Полегшено умови ведення бізнесу через **скасування надмірного регулювання, зниження адміністративного навантаження та корупційної складової** шляхом ухвалення законопроекту №1580 (ЗУ №191-VIII) “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)” від 12.02.2015 р.

Скорочено близько 50% видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, шляхом прийняття закону №222-VIII “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”.

Посилено захист прав міноритарних інвесторів, що прямим чином впливає на покращення позицій України в рейтингу Doing Business, через прийняття Закону України №1255-VII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів”.

Спрощено здійснення підприємницької діяльності та скорочено корупцію в аграрній, харчовій, нафтогазовій галузях та сфері ІТ внаслідок прийнятої Постанови Кабінету Міністрів України №42 “Про деякі питання дерегуляції господарської діяльності”.

Знищено державну монополію та корупційні схеми підприємства “Укресресурси” на ринку утилізації тари і упаковки шляхом скасування Постанови Кабінету Міністрів України №915 “Про впровадження системи збирання, сортування, транспортування, переробки та утилізації відходів як вторинної сировини”.

Прийнято План дій Кабінету Міністрів України по дерегуляції згідно розпорядження Уряду №357р від 13.03.2015, який включає та зобов'язує ЦОВВ виконати 131 дерегуляційний захід в рамках першочергового пріоритету до середини 2016 р.

Спрощено реєстрацію бізнесу (ЗУ №835-VIII), що передбачає запровадження принципу екстериторіальності, створення конкурентного середовища, скасування щорічного подання Форми №6, уніфікацію процедур реєстрації бізнесу, отримання та подання документів в електронній формі.

“

МИКОЛА ГАЙДАЙ

Дерегуляція — це не стільки обмеження державного втручання у діяльність підприємств і підприємців шляхом проведення організаційно-правових, адміністративних та економічних заходів, скільки, в першу чергу, зміна парадигми у відносинах між державою і суб'єктами економічної діяльності. Протягом останнього року командою EasyBusiness спільно із партнерами в Уряді було зроблено суттєві кроки для зміни парадигми, але більша частина роботи ще попереду.

СКАСОВАНО НАДМІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗУ 191–VII)

Прийняття Закону №191–VII стало суттєвим кроком в реалізації першого етапу дерегуляційної реформи. Закон охопив низку важливих ініціатив, які спрощують ведення бізнесу та зменшують регуляторний тиск на підприємців. Реалізовані ініціативи також спрямовані на покращення позицій України в рейтингу Doing Business.

Закон охоплює такі ключові сфери і галузі:

- Сфера дозволів
- Харчова галузь
- Аграрна галузь
- Нафтогазова галузь
- Рейтинг Doing Business
- IT галузь

40-60

млрд. грн.
ЗАГАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ
ЕФЕКТ

Рис. 7. Очікуваний економічний ефект від впровадження заходів в рамках ЗУ №191-VII
Джерело: EasyBusiness

За підрахунками EasyBusiness загальний ефект для економіки України від прийняття даного закону становитиме близько 40–60 млрд. грн. протягом наступних 5–ти років. Реалізовані ініціативи суттєво зменшать державні витрати та дозволять збільшити податкові надходження на 1–3 млрд. грн. Очікуваний приплив інвестицій від імплементації дерегуляційних заходів становить 12–15 млрд. грн. Закон також сприятиме детінізації бізнесу та ліквідації корупційних потоків обсягом 4–8 млрд. грн.

СФЕРА ДОЗВОЛІВ:

Закон передбачає скасування 16 засобів регулювання, які зменшують державний регуляторний вплив в сфері сільського господарства, харчовій галузі, добувній промисловості та сфері енергетики:

- Дозвіл на ввезення ветеринарних препаратів, мікроорганізмів та патологічного матеріалу, що містить збудників хвороб тварин, імпортного або транзитного вантажу з тваринами
- Дозвіл на ввезення кормових добавок, преміксів і готових кормів
- Сертифікація наявності в харчових продуктах дозволеної кількості залишків пестицидів і агрохімікатів у харчових продуктах, що реалізуються на ринку України
- Сертифікація пестицидів і агрохімікатів на відповідність вимогам державних стандартів та інших нормативних документів з стандартизації
- Сертифікація технічних засобів застосування пестицидів і агрохімікатів
- Дозвіл на проведення промислових випробувань дослідних і експериментальних зразків гірничошахтного устаткування та матеріалів, які застосовуються у шахтах і рудниках
- Атестація виробництва підприємств, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції
- Сертифікат відповідності на фасовану питну воду
- Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи на фасовану питну воду
- Свідоцтво виробника про якість кожної партії продуктів лову, отриманої в порядку спеціального використання риби, інших водних живих ресурсів
- Експлуатаційний дозвіл для потужностей (об'єктів) з переробки продуктів лову
- Обов'язкова державна експертиза проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь
- Експлуатаційний дозвіл для потужностей (об'єктів) з виробництва молока, молочної сировини та молочних продуктів (у тому числі молочних продуктів для спеціального дієтичного споживання (використання), продуктів для дитячого харчування, харчування для спортсменів та осіб похилого віку)
- Висновок щодо відповідності товарної біржі вимогам стосовно надання послуг з укладення та реєстрації угод купівлі-продажу сільськогосподарської продукції і продовольства для державних та регіональних потреб, погашення податкової заборгованості, а також з укладення та реєстрації зовнішньоекономічних контрактів
- Дозвіл на встановлення або спорудження когенераційних установок на базі існуючих енергетичних об'єктів
- Дозвіл на проведення промислових випробувань дослідних і експериментальних зразків гірничошахтного устаткування та матеріалів, які застосовуються у шахтах і рудниках

Загальний економічний ефект від скасування 16 наведених документів дозвільного характеру становить близько 2.4–3.8 млрд. грн.

16

ЗАСОБІВ
РЕГУЛЮВАННЯ
СКАСОВАНО

2.4-3.8

млрд. грн.
ЗАГАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ
ЕФЕКТ

Нижче наведені приклади найбільш вагомих скасованих дозвоільних документів.

- Скасування сертифікації пестицидів та агрохімікатів

Дана норма не відповідає законодавству ЄС та вимогам СОТ. Відповідно до Угоди СОТ “Про технічні бар’єри в торгівлі”, стандарт — це документ, положення якого не є обов’язковими. Ринок ЗЗР складає \$300-500 млн. на отримання сертифікату витрачається приблизно 1–3% вартості ЗЗР, або 100-200 млн. грн. Приблизно 50%–70% цієї суми (50–100 млн. грн.) буде інвестовано в економіку, що призведе до зростання економіки на 30–60 млн. грн., створить близько 300–600 нових робочих місць та згенерує податкові надходження в розмірі 0.1–0.2 млн. грн. Також, економія держави на оплаті праці персоналу, що здійснює адміністрування видачі сертифікатів складе приблизно 3–6 млн. грн. Загальний економічний ефект від скасування даної норми наведено на Рис. 8.

Рис. 8. Економічний ефект від скасування
Джерело: EasyBusiness

- Скасування експлуатаційного дозволу для потужностей (об’єктів) з переробки продуктів лову забезпечить додаткові інвестиції в економіку

На сьогоднішній день на ринку оперує близько 200 компаній, що обробляють ~100 тис. тон. сировини. В грошовому вимірі ринок оцінюється в 400 млн. грн. і є перенасиченим продукцією. За оцінками експертів, за рахунок спрощення регулювання сфери діяльності ринок значно не зросте. Зростання складе близько 5–7%. Також відбудеться певне імпортозаміщення – побудова 1–2 виробництв консервів. Дублює експлуатаційний дозвіл, видача якого врегульована ЗУ “Про безпечність та якість харчових продуктів”. Загальний економічний ефект від скасування даної норми наведено на Рис. 9.

Рис. 9. Економічний ефект від скасування експлуатаційного дозволу
Джерело: EasyBusiness

0.2

млрд. грн.

КОРУПЦІЙНОЇ
СКЛАДОВОЇ В СФЕРІ
ПЕСТИЦИДІВ ТА
АГРОХІМІКАТІВ

5-7%

ЗРОСТАННЯ РИНКУ
ЗА РАХУНОК
СПРОЩЕННЯ
РЕГУЛЮВАННЯ

- Сертифікат на питну воду суперечить зобов'язанням України перед СОТ, а його скасування зменшить операційні витрати

Суперечить зобов'язанням України перед СОТ про застосування сертифікатів на добровільних засадах. Зменшення операційних витрат бізнесу за рахунок оптимізації функцій і персоналу. За оцінками експертів відміна сертифікату вивільнить 6–14 млн. грн., приблизно 50%–70% (3–7 млн. грн.) буде інвестовано в економіку, що призведе до зростання економіки на 2–5 млн. грн. та сприятиме створенню до 0.3–0.5 тис. нових робочих місць та дасть податкові надходження в розмірі 0.1–0.2 млн. грн. Загальний економічний ефект від скасування даної норми наведено на Рис. 10.

Рис. 10. Економічний ефект від скасування
Джерело: EasyBusiness

- Скасування висновку СЕС на фасовану питну воду нівелює корупцію та приведе законодавство у відповідність до міжнародних норм

Отримання висновку в СЕС супроводжується корупційною складовою, суперечить зобов'язанням України перед СОТ про застосування сертифікатів на добровільних засадах. Зменшення операційних витрат бізнесу за рахунок оптимізації функцій і персоналу. Бар'єр полягає в складності отримання такого висновку, що призводить до корупційної складової в 10–40 млн. грн. на рік. За оцінками експертів приблизно 50%–70% (5–15 млн. грн.) буде інвестовано в економіку, що призведе до зростання економіки на 5–10 млн. грн., крім цього, створить до 0.3–0.5 тис. нових робочих місць, згенерує податкові надходження в розмірі 0.1–0.2 млн. грн. Загальний економічний ефект від скасування даної норми наведено на Рис. 11.

Рис. 11. Економічний ефект від скасування висновку СЕС на питну воду
Джерело: EasyBusiness

2-5

млн. грн.
ЗРОСТАННЯ
ЕКОНОМІКИ

5-15

млн. грн.
ДОДАТКОВИХ
ІНВЕСТИЦІЙ

ХАРЧОВА ГАЛУЗЬ:

В межах харчової галузі Закон врегулює виробництво органічної продукції, наближаючи українське законодавство в цій сфері до стандартів ЄС та створюючи умови для появи конкурентного ринку органічної продукції в Україні.

Головні нововведення полягають у наступному:

- Замість «технічних регламентів (детальних правил) виробництва органічної продукції (сировини)» Кабінет Міністрів України затверджуватиме «детальні правила виробництва та обігу органічної продукції (сировини)» (за законодавством ЄС та СОР Технічні регламенти не можуть встановлювати вимоги до харчової продукції).
- Реєстр виробників органічної продукції (сировини) є відкритим та загальнодоступним.
- Виключається положення, відповідно до якого промислове виробництво органічної продукції проводиться виключно з органічної сировини, вирощеної на придатних для цього землях або у спеціально визначених зонах виробництва органічної продукції та сировини.
- Виключаються положення про встановлення зон виробництва органічної продукції та сировини (це повністю відповідатиме законодавству ЄС).
- Замість показників якості та безпеки, які встановлені технічними регламентами, органічна продукція та сировина повинні відповідати детальним правилам виробництва та обігу відповідної органічної продукції (сировини).
- Продукція (сировина), сертифікована в державах-членах Європейського Союзу як органічна, розміщується на ринку України як органічна продукція (сировина) без жодної додаткової сертифікації.
- Виключається положення, згідно якого порядок та вимоги до маркування органічної продукції встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Законом також передбачається гармонізація законодавства України у сфері виробництва та обігу органічної продукції (сировини) з законодавством Європейського Союзу, що надасть українським підприємцям можливість виробництва конкурентоздатних органічних продуктів та експорту їх до Європи.

Загальний економічний ефект для харчової галузі від прийняття Закону становить близько 8–13 млрд. грн. (Рис. 12).

Рис. 12. Економічний ефект від імплементації
Джерело: EasyBusiness

3-5
млн. грн.
ЗРОСТАННЯ
ЕКОНОМІКИ

АГРАРНА ГАЛУЗЬ:

В аграрній галузі Закон вдосконалює правове регулювання оренди землі, що є необхідною складовою розвитку сільського господарства.

Ключові вдосконалення полягають у наступному:

- Не допускається будь-яке відчуження орендованих земельних ділянок державної або комунальної власності без згоди на це орендаря.
- Скорочується перелік істотних умов договору оренди землі.
- Скасовується перелік невід'ємних частин договору оренди землі.
- Об'єкт за договором оренди землі вважається переданим орендодавцем орендареві з моменту державної реєстрації права оренди, якщо інше не встановлено законом (зараз – передача об'єкта оренди орендарю здійснюється орендодавцем у строки та на умовах, що визначені у договорі оренди землі, за актом приймання-передачі).
- При передачі в оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства строк дії договору оренди землі не може бути меншим, ніж 7 років.
- Скасовується відробіткова форма (надання послуг орендодавцю) орендної плати (залишаються грошова форма та натуральна форма оплати оренди).
- За згодою сторін розрахунки щодо орендної плати за землю можуть здійснюватися у натуральній формі. Розрахунок у натуральній формі має відповідати грошовому еквіваленту вартості товарів за ринковими цінами на дату внесення орендної плати.

Реалізовані зміни спростять обіг орендованих земель та зроблять більш прозорими земельні відносини, а також сприятимуть збереженню належного стану ґрунтів.

Загальний економічний ефект від імплементації ініціативи становить близько 20–38 млрд. грн. (Рис. 13).

Рис. 13. Економічний ефект від імплементації
Джерело: EasyBusiness

1-1.5
млн. грн.
ЗМЕНШЕННЯ
БЮДЖЕТНИХ ВИТРАТ

НАФТОГАЗОВА ГАЛУЗЬ:

В нафтогазовій сфері Законом передбачено забезпечення поступового переходу на додавання біоетанолу задля зменшення необґрунтованих витрат нафтопереробних компаній.

З 2014 року в Україні мала діяти обов'язкова норма щодо додавання в автомобільні бензини 5% біоетанолу. Проте, цю норму неможливо було реалізувати з наступних причин:

- в Україні відсутня необхідна кількість біоетанолу;
- відсутня можливість створення на нафтопереробних підприємствах сучасних випробувальних лабораторій;
- реалізація вимог закону про обов'язкове додавання біоетанолу вимагає великих капіталовкладень на проведення реконструкції нафтопереробних заводів та підприємств нафтопродуктозабезпечення.

Рис. 14. Економічний ефект від імплементції ініціативи
Джерело: EasyBusiness

Скасування вимоги обов'язкового додавання біетанолу дозволить:

- скоротити витрати на проведення реконструкції нафтопереробних заводів та підприємств нафтопродуктозабезпечення, яке складатиме 1.5 млрд. грн., які можуть бути проінвестовані в економіку та сприяти економічному зростанню в обсязі 2 млрд. грн;
- створити умови для розробки більш удосконаленої законодавчої бази для запровадження в Україні альтернативних видів палива та розвитку аграрного сектору економіки.

Слід зазначити, що практика додавання біоетанолу є поширеною у багатьох країнах ЄС, оскільки це стимулює розвиток альтернативних видів палива, а також позитивно впливає на навколишнє середовище, проте в країнах ЄС процес переходу на додавання біоетанолу займав значний час (наприклад, Польщі для цього знадобилось 10 років).

0.3-0.5

млн. грн.
ДОДАТКОВІ
ПОДАТКОВІ
НАДХОДЖЕННЯ

РЕЙТИНГ DOING BUSINESS:

В рамках покращення позицій України в рейтингу Doing Business Законом передбачається скорочення терміну реєстрації компанії до двох днів шляхом запровадження принципу реального часу та скорочення терміну розгляду документів у державного реєстратора.

Впровадження ініціативи забезпечить:

- Можливість подачі документів в електронному вигляді, поштою, особисто, делегованими особами
- Отримання інформації третіми особами, доступ органів влади до даних реєстру
- Видачу готових документів за екстериторіальністю та он-лайн
- Можливість екстериторіальної реєстрації при збройному конфлікті, тимчасовій окупації, епідемії, надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру тощо
- Максимальний строк реєстрації 2 робочих дні
- Електронну взаємодію реєстрів між органами державної влади

Реалізація ініціативи позитивно вплине на позицію України в рейтингу Doing Business:

- Загальний рейтинг – покращення на 5 пунктів (наразі – 83 місце) (за умови, що позиція інших країн залишиться незмінною).
- Добрий сигнал для бізнесу та інвесторів
- Скорочення тривалості реєстрації до двох днів збільшать надходження до місцевого та Державного бюджету у вигляді ЄСВ і податків на 32.6 млн. грн. в рік.
- При зростанні економіки на 100 млн. грн. можна очікувати створення 5 тис. робочих місць.

Загальний економічний ефект від імплементації ініціативи наведено на Рис. 15.

Рис. 15. Економічний ефект від імплементації ініціативи
Джерело: EasyBusiness

2

дні

МАКСИМАЛЬНИЙ
СТРОК РЕЄСТРАЦІЇ
ПІДПРИЄМСТВА

5

пунктів

ПОКРАЩЕННЯ
У ЗАГАЛЬНОМУ
РЕЙТИНГУ
DOING BUSINESS

ІТ ГАЛУЗЬ:

В сфері інформаційних технологій Законом вводиться заборона на фізичне вилучення серверів ІТ-компаній, що не містять ознак злочину, а також скасовується обов'язкова вимога щодо реєстрації договорів комерційної концесії.

До моменту прийняття Закону вилучення силовими відомствами елементів телекомунікаційної інфраструктури використовувалося як сумнівний інструмент конкурентної боротьби, а також як джерело впливу на суб'єктів підприємництва. У більшості випадків потреби слідства можливо задовольнити без фізичного вилучення елементів телекомунікаційної інфраструктури шляхом копіювання інформації. Реалізація цієї ініціативи припинить фактичне зловживання силовими відомствами власними повноваженнями.

Створення дієвих механізмів укладання договорів комерційної концесії та публічної ліцензії дозволить:

- поживати ринок франчайзингу;
- зняти не надмірний податковий тиск на користувачів послуги франчайзингу;
- відкрити доступ до реалізації ІТ продукції в мережі Інтернет зі збереженням авторських прав.

Імплементация даного заходу дозволить залучити 150–200 млн. грн. додаткових інвестицій та спричинить зростання економіки на 350–400 млн. грн. (Рис. 16).

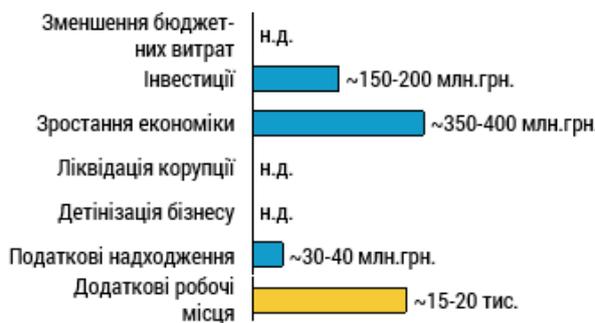

Рис. 16. Економічний ефект від імплементации ініціативи
Джерело: EasyBusiness

25-35

млн. грн.
ДОДАТКОВИХ
ІНВЕСТИЦІЙ

МИХАЙЛО ОБОЛОНСЬКИЙ

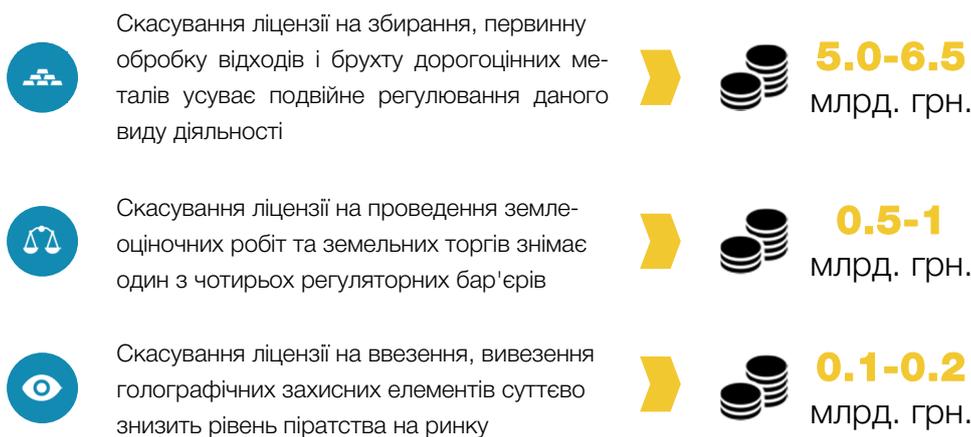
Свобода підприємництва має стати найвищим державним пріоритетом. Тому необхідно максимально зменшити втручання держави в бізнес, зробити податкову систему прозорою та забезпечити захист прав власності. За рік, що минув нам вдалося почати впроваджувати зміни, але ключова реформа ще попереду.

СКОРОЧЕНО БЛИЗЬКО 50% ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ЛІЦЕНЗУВАННЮ (ЗУ №222)

Закон №222 спрямований на оптимізацію системи ліцензування та полегшення регуляторного тиску на бізнес. Документ зменшує кількість видів діяльності, що підлягають ліцензуванню з 56 до 30 шляхом відміни та об'єднання ліцензій. Прийняття Закону сприяє гармонізації українського законодавства в цій сфері з нормами та стандартами європейських країн. Основні зміни передбачають наступне:

- Скасовується ліцензування 23 видів господарської діяльності
- Зменшується перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, шляхом об'єднання 5 видів господарської діяльності в 2 види
- Спрощуються регуляторні процедури в будівельній галузі
- Стимулюється виробництво рідкого палива з біомаси та біогазу
- Усувається дублювання регулювання в сфері збирання, первинної обробки відходів і брухту дорогоцінних металів
- Створюється можливість для малого та середнього бізнесу виходити на ринок заготівлі, переробки металобрухту кольорових і чорних металів
- Знижується рівень піратства на ринку ввезення та вивезення голографічних захисних елементів

Наведені приклади декількох ініціатив, котрі містяться в законі та їх економічний ефект:

ЗАГАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ВІД ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ ЩОДО ЛІЦЕНЗУВАННЯ СКЛАДАЄ

10-15 МЛРД. ГРН. ДО 2020 РОКУ

Рис. 17. Очікуваний економічний ефект від впровадження заходів в рамках ЗУ №222
Джерело: EasyBusiness

ПОСИЛЕНО ЗАХИСТ ПРАВ МІНОРИТАРНИХ ІНВЕТОРІВ (ЗУ 1255-VII)

Метою закону з одного боку є дерегуляція — спрощення господарської діяльності акціонерних товариств, а з іншого боку – запровадження більш високих вимог для публічних акціонерних товариств, акції яких включено до біржового реєстру.

Така дерегуляція дасть можливість Україні підвищити позицію у рейтингу Doing Business та зробити акціонерні товариства привабливими для інвестування. Тим часом, підвищення вимог до публічних акціонерних товариств посилить захист прав міноритарних інвесторів в Україні і суттєво наблизить Україну до виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Прийнятий закон приводить у відповідність законодавство, що регулює захист міноритарних інвесторів та дає змогу Україні покращити позиції в рейтингу Doing Business через низку заходів:

- Запровадження Похідного позову (право міноритарного акціонера подати позов в інтересах товариства про відшкодування збитків)
- Впровадження Відповідальності посадових осіб господарських товариств у випадку завдання шкоди товариству їхніми неправомірними діями
- Встановлення Порядку визнання правочину, вчиненого посадовою особою, недійсним та повернення прибутку, отриманого за результатами такого правочину
- Надання Права позивачу на отримання відшкодування від товариства своїх витрат у зв'язку з судовим розглядом справи за позовом до посадової особи товариства про відшкодування завданих товариству збитків – у межах фактично одержаних товариством сум
- Створення Умов для переходу квазі-публічних акціонерних товариств у приватну форму
- Введення Інституту "незалежних директорів", які будуть представляти інтереси міноритарних акціонерів у публічних акціонерних товариствах
- Встановлення Детального регулювання угод із заінтересованістю, яке буде враховувати інтереси всіх акціонерів

Прийнятий Закон вступає в силу з 01.05.2016, через правки, внесені відразу перед прийняттям народним депутатом Сергієм Фаєрмарком.

Реалізація зазначених заходів матиме значний економічний ефект як для бізнес-середовища, так і для інвестиційної привабливості України.

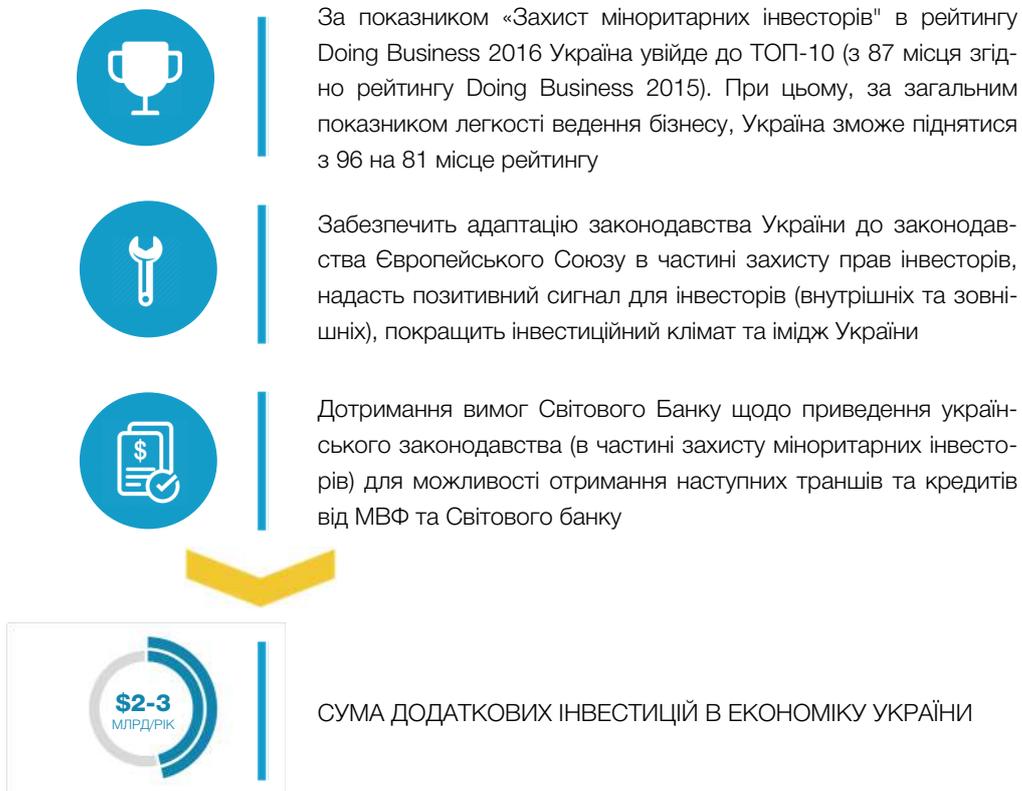

Рис. 18. Очікуваний обсяг додаткових іноземних інвестицій в рамках заходів щодо покращення рейтингу показника «Захист прав міноритарних інвесторів» рейтингу Doing Business
Джерело: EasyBusiness

План подальших дій, спрямований на приведення у відповідність законодавства, що регулює захист міноритарних інвесторів, передбачає реалізацію наступних заходів:

- Впровадити норму, яка б дозволяла застосовувати до винних посадових осіб, в якості додаткової міри покарання — позбавлення волі
- Знизити стандарти доказування по цивільним справам порівняно із кримінальним
- Забезпечити міноритарних акціонерів правом обрання і звільнення зовнішнього незалежного аудитора
- Дозволити акціонерам торгувати акціями перед головною корпоративною подією (подія, яка впливає на набуття, зміну або припинення права власності на цінні папери видані компанією) або зборами акціонерів
- Передбачити право на взаємну участь в акціонерному капіталі розміром до 10 % акцій між двома незалежними компаніями, які знаходяться у вільному обігу

“

ВОЛОДИМИР ПОПЕРЕШНЮК

*Надмірна регуляція заважає бізнесу створювати
заможне, незалежне майбутнє України.*

**СПРОЩЕНО ЗДІЙСНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
(ПОСТАНОВА №42)**

Постанова №42 є ще одним комплексним документом, який реалізував низку важливих дерегуляційних ініціатив в сфері сільського господарства, харчовій та нафтогазовій галузях, а також в сфері ІТ.

Закон спрямований на гармонізацію українського законодавства в сфері безпечності та якості харчової продукції, спрощення процедур карантинного та фітосанітарного контролю, полегшення імпорту засобів захисту рослин та умов користування надрами, а також зменшення перешкод для працевлаштування іноземців в Україні.

За підрахунками EasyBusiness загальний економічний ефект від прийняття Постанови складає 10–15 млрд. грн., що забезпечить створення 20–30 тис. додаткових робочих місць до 2020 р. Реалізовані ініціативи зменшать державні витрати та дозволять збільшити податкові надходження на 0.5–0.7 млрд. грн. Очікуване зростання інвестицій від імплементації заходів становить 2–3 млрд. грн. Закон також сприятиме детінізації бізнесу та ліквідації корупційних потоків обсягом 2–3 млрд. грн.

2-3**млрд. грн.
ДОДАТКОВИХ
ІНВЕСТИЦІЙ**

ЗАГАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ВІД ПРИЙНЯТТЯ ПОСТАНОВИ
ЩОДО ДЕРЕГУЛЯЦІЇ СКЛАДАЄ **10-15** МЛРД. ГРН.
ДО 2020 РОКУ

ХАРЧОВА ГАЛУЗЬ:

В харчовій галузі Постанова сприяє гармонізації системи визначення безпечності та якості харчової продукції з вимогами законодавства ЄС у сфері державної реєстрації харчових продуктів.

До прийняття Постанови в законодавстві не були визначені чіткі критерії оцінки якості спеціальних харчових продуктів, що призводило до виникнення значних корупційних потоків. За експертними оцінками, неофіційний платіж за проходження експертизи без застосування штрафних санкцій з боку контролюючих органів сягав 4–5 тис.грн. Річний обсяг звернень, за різними оцінками, становив 5–7 тис. звернень. Таким чином, реалізація ініціативи дозволить бізнесу зекономити часові та грошові витрати на проходження експертизи.

Загальний економічний ефект для харчової галузі від прийняття Постанови становить близько 100–150 млн. грн. (Рис. 19).

Рис. 19. Економічний ефект від імплементції
Джерело: EasyBusiness

20-50

млн. грн.
ЛІКВІДАЦІЯ
КОРУПЦІЇ

АГРАРНА ГАЛУЗЬ:

В аграрній галузі Постанова вдосконалює правове регулювання імпорту засобів захисту рослин та суттєво полегшує процедуру карантинного та фітосанітарного контролю.

Постановою передбачається:

- Скасування довідки-рахунку при реєстрації сільськогосподарської техніки
- Визначення чіткого строку на виставлення рахунку за розгляд результатів випробування засобів захисту рослин (з 30–60 до 10 днів). У разі невиконання державний орган буде притягнутий до відповідальності
- Зменшення терміну видачі фітосанітарного сертифікату до 24 годин
- Скасування обов'язкового отримання карантинного сертифікату на зернові і олійні культури
- Скасування ліцензування імпорту засобів захисту рослин

Реалізовані зміни спростять обіг сільськогосподарської техніки, зроблять більш прозорим процедуру імпорту засобів захисту рослин, а також дозволять скоротити часові та грошові витрати бізнесу від простоїв в процесі очікування карантинних та фітосанітарних сертифікатів.

Загальний економічний ефект від імплементації ініціатив становить близько 20–38 млрд. грн. (Рис. 20).

Рис. 20. Економічний ефект від імплементації
Джерело: EasyBusiness

2.5-3.5

млрд. грн.
ЛІКВІДАЦІЯ
КОРУПЦІЇ

НАФТОГАЗОВА ГАЛУЗЬ:

В нафтогазовій галузі Постановою передбачено скасування обов'язкового моніторингу виконання особливих умов користування надрами.

Контроль над надрокористувачами, зокрема право моніторингу і наукового супроводження спеціальних умов користування надрами, отримували лише держпідприємства, акредитовані Державною службою геології та надр України, що відкривало додаткові можливості для корупції.

Головні проблеми геологічного моніторингу:

- Непрозорість та незрозумілість алгоритму формування вартості послуги моніторингу для різних підприємств-надрокористувачів.
- Роботи з проведення моніторингу практично повністю дублюють діяльність органів державного геологічного контролю, які роблять перевірки безкоштовно.
- Велика вартість проведення робіт з моніторингу (від 100 тис. грн. до 1 млн. грн.) зумовлює додаткові витрати гірничодобувних підприємств, які не бачать особливої користі від цих робіт.
- Моніторинг є номінальним та, через відсутність методичної процедури, переважно здійснюється самими надрокористувачами.
- Укладення договорів про науково-технічний супровід не відповідає світовій практиці.

Постановою була скасована необхідність проведення геологічного моніторингу. Загальний економічний ефект від імплементації ініціативи наведено на Рис. 21.

Рис. 21. Економічний ефект від імплементації ініціативи
Джерело: EasyBusiness

1-3
млрд. грн.
ЗРОСТАННЯ
ЕКОНОМІКИ

IT ГАЛУЗЬ:

В сфері інформаційних технологій Постановою спрощується порядок видачі, продовження дії та анулювання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства.

Наразі у сфері програмної продукції працює до 100 тис. фахівців, 3–5% з них – іноземці. Лише близько 300 осіб мають дозволи на працевлаштування, інші отримують зарплати в конвертах. За оцінками експертів, реалізація нововведення сприятиме «легалізації» близько 2.5 тис. іноземних працівників, що створить додаткові податкові надходження обсягом 20–25 млн.грн.

Імплементация даного заходу також дозволить залучити 300–500 млн. грн. додаткових інвестицій та спричинить зростання економіки на 500–800 млн. грн. (Рис. 22).

Рис. 22. Економічний ефект від імплементации ініціативи
Джерело: EasyBusiness

0.3-0.5
млрд грн.
ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ
ІНВЕСТИЦІЙ

“

АЛІНА СВІДЕРСЬКА

У нафтогазовому секторі дерегуляція полягає не лише у скасуванні зайвих та корупційних механізмів, а й в удосконаленні діючих. Кінцевою метою є збільшення власного видобутку. Головне зберегти баланс між комфортним бізнесом та захистом навколишнього природного середовища.

ЗНИЩЕНО ДЕРЖАВНУ МОНОПОЛІЮ ТА КОРУПЦІЙНІ СХЕМИ ПІДПРИЄМСТВА «УКРЕКОРЕСУРСИ»

Прийнята Постанова вирішує важливу проблему в сфері поводження з відходами, створюючи умови для появи в Україні конкурентного та ефективного ринку утилізації тари і упаковки.

До реалізації нововведення український ринок тари і упаковки був фактично монополізований державним підприємством «Укресресурси», яке насправді не виконувало свої функції та зобов'язання щодо утилізації. За останні 10 років підприємство зібрало з імпортерів більше 1 млрд. грн., не надаючи виробникам можливості отримання якісних послуг.

Існування такого механізму сприяло суттєвому відставанню України в цій сфері у порівнянні з європейськими країнами. Україна донині утилізує не більше 4% відходів упаковки. Аналогічний показник утилізації в ЄС в середньому не опускається нижче 40%.

Обсяги утилізації вторинної сировини в Україні є у декілька разів меншими, ніж в країнах ЄС, за останні роки вони впали у 2 рази відносно рівня дворічної давнини. Про неефективність ринку також свідчить той факт, що завантаженість потужностей українських підприємств-переробників вторинної сировини складає 35% порівняно з 95% в Європі. Для того, щоб мінімізувати втрати, що досягають на вітчизняних заводах 5 млрд. грн. на рік, переробники змушені імпортувати 400 тис. тон вторинної сировини щорічно, щоб завантажити потужності і досягти рентабельності хоча б на внутрішньому ринку.

ЛИШЕ

4%

**ВІДХОДІВ
УПАКОВКИ
УТИЛІЗУЄТЬСЯ В
УКРАЇНІ**

35%

НИНІ СКЛАДАЄ
ЗАВАНТАЖЕНІСТЬ
УКРАЇНСЬКИХ
ПІДПРИЄМСТВ-ПЕРЕРОБНИКІВ

Завантаженість виробничих потужностей підприємств, що переробляють вторинну сировину

Доля матеріалів, які втрачаються на звалищах в Україні, що припадає на ТПВ

Обсяг вимушеного імпорту вторинної сировини для переробки, тис. т.

Втрати прибутку підприємств від нестачі переробки сировини, млн. грн.

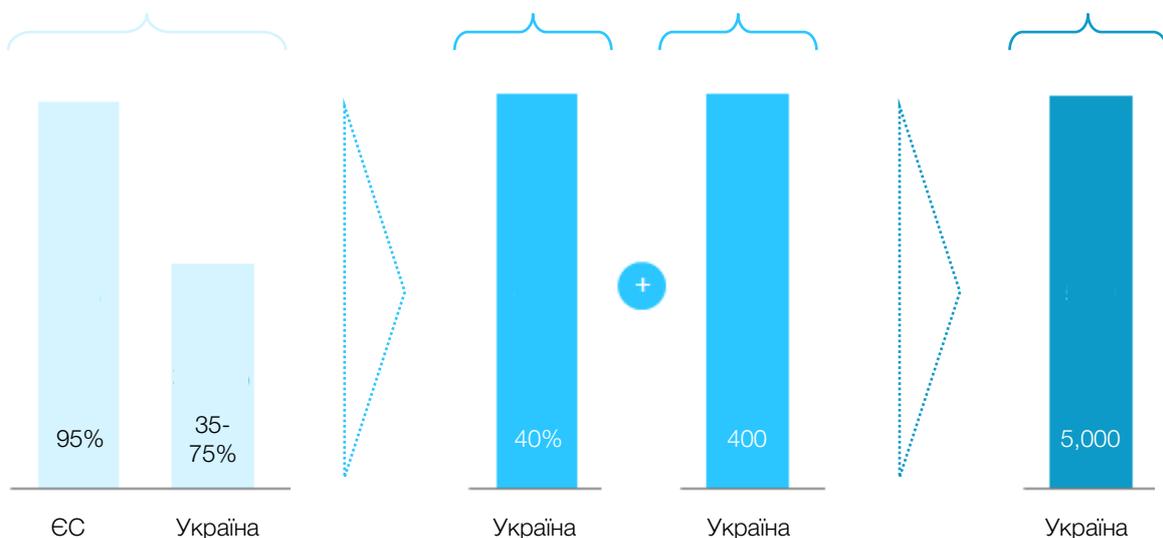

Рис. 23. Економічний ефект у вигляді втрат прибутку підприємств від нестачі переробки сировини
Джерело: EasyBusiness

Для утилізації тари і упаковки підприємцям доводилося платити **двічі**, щоб отримати від приватних компаній ненадані послуги ДП «Укресресурси»

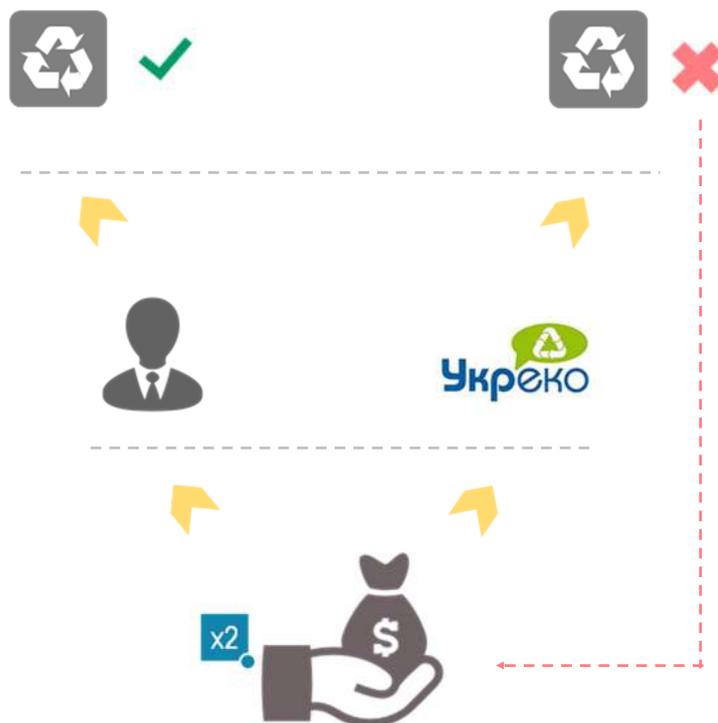

Рис. 24. Схематична візуалізація проблематики функціонування ДП «Укресресурси»
Джерело: EasyBusiness

- Бізнес платить двічі
- Кошти на рахунках ДП «Укресресурси» використовуються вкрай неефективно, з ознаками «відмивання»

Діючий порядок поводження з відходами упаковки
створив дискримінаційні умови
для підприємств, що працюють на імпортному товарі

Імпортери зобов'язані сплачувати вартість утилізації 100% матеріалів, а національні виробники – 35%

Дана ситуація призводить до підвищення собівартості для підприємств, які імпортують товари в упаковці

Постанова передбачає запровадження в Україні принципу розширеної відповідальності виробника (РВВ) щодо утилізації тари та упаковки. Даний принцип закладений в директивах ЄС, які Україна зобов'язалася впровадити в рамках Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Необхідність імплементації цього принципу також прописана як в Коаліційній угоді та Плані дій щодо дерегуляції на 2015–2016 рр., затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Прийняття Постанови стало першим етапом переходу до РВВ.

ПІСЛЯ СКАСУВАННЯ постанови №915 та Наказу №789/414/709 систему ПВУ в Україні регулюватимуть норми закону «Про відходи», що діяв до Постанови та Наказу

Реалізація ініціативи сприятиме зростанню ВВП України на 5.6 млрд. грн. щороку через усунення корупційної складової та скорочення збитків переробної промисловості.

Рис. 25. Обсяг недоотриманого ВВП щороку від постанови №915
Джерело: EasyBusiness

ПІСЛЯ ВПРВАДЖЕННЯ РВВ **НЕ ВИНИКАЄ**
ЖОДНОГО «РЕГУЛЯТОРНОГО ВАКУУМУ»

Круглий стіл на тему лібералізації ринку утилізації тари та упаковки,
Київ, Кабінет Міністрів України, квітень 2015

На другому етапі до 2020 р. будуть реалізовані основні принципи РВВ, що полягають у наступному:

- Виробник несе відповідальність за переробку та утилізацію упаковки своєї продукції
- Виробники/імпортери продуктів в упаковці виконують свої зобов'язання самостійно або колективно (передавши свої зобов'язання уповноваженим організаціям)
- Чіткі норми переробки та утилізації, що зростають
- Уповноважена організація за кошти виробників самостійно забезпечує виконання норм утилізації, що включає, але не обмежується роздільним збиранням, транспортуванням, сортуванням та переробкою / утилізацією відходів упаковки, інформаційну компанію для населення

За оцінками EasyBusiness, економічний ефект від впровадження в Україні РВВ до 2020 р. може скласти близько 5-7 млрд. грн. Найбільша частина цієї суми припадає на зростання економіки, приблизно чверть - на приватні інвестиції в галузь.

Рис. 26. Загальний економічний ефект від демонополізації ринку утилізації тари і упаковки та прийняття законопроекту про упаковку та відходи упаковки
Джерело: EasyBusiness

Більше того, реалізація запропонованих змін сприятиме зниженню навантаження на навколишнє середовище за рахунок зменшення маси та обсягів відходів упаковки. Поліпшення екологічної ситуації, зниження рівня захворюваності, викликані екологічними факторами, стимулюватимуть підвищення якості життя та локального бізнес-клімату.

КАТЕРИНА БУСОЛ

Збалансована регуляція не лише спрощує умови ведення бізнесу. Вона піднімає болючі для української політики питання комунікації та відповідальності. Держава має навчитись, з одного боку, чути громадськість та враховувати її обґрунтовані зауваження, а з іншого – аргументовано пояснювати необхідність збереження певних заходів. Ми ж, як громадяни та бізнес, маємо розуміти, що лібералізація часто супроводжується посиленням індивідуальної відповідальності. Так, наприклад, дерегуляція енергетичного сектору України не впливає на зобов'язання як держави, так і звичайних споживачів і бізнесу щодо підвищення енергоефективності.

ПЛАН ДІЙ КМУ №357Р З ДЕРЕГУЛЯЦІЇ

План дій з дерегуляції на 2015–2016 рр. був розроблений з метою найшвидшої реалізації першочергових дерегуляційних ініціатив. План складається з 131 заходу (Додаток 4), які охоплюють низку сфер та галузей економіки, таких як дозвільна система та ліцензування, технічне та митне регулювання, сфера телекомунікацій, аграрна галузь, нафтогазова промисловість, тощо.

ДЕТАЛІЗАЦІЯ КІЛЬКОСТІ ЗАХОДІВ ЗА СФЕРАМИ ВПЛИВУ

Рис. 27. Структура Плану дій Кабінету Міністрів №357р з дерегуляції за сферами впливу
Джерело: EasyBusiness

За підрахунками EasyBusiness імплементація Плану дій сприятиме зростанню економіки на 25–35 млрд. грн.. Прогнозоване збільшення інвестицій становить 15–20 млрд. грн. Реалізація заходів також сприятиме ліквідації корупційних потоків обсягом 5–10 млрд. грн.

У РАЗІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВСЬОГО КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ПЛАНУ ОЧІКУЄТЬСЯ
ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ РОЗМІРОМ БЛИЗЬКО
50-70 МЛРД.ГРН. ДО 2020 РОКУ

Рис. 28. Очікуваний економічний ефект від реалізації Плану дій Кабінету Міністрів з дерегуляції №357р
Джерело: EasyBusiness

ПЕРЕЛІК **НАЙБІЛЬШ ВАГОМИХ** ЗАДЕКЛАРОВАНИХ
ПЛАНОМ ДІЙ ЗАХОДІВ

(1/2)

СПРОЦЮЮТЬСЯ ЛІЦЕНЗІЙНІ ТА ДОЗВІЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- скорочення 4 видів ліцензування, серед яких туроператорська діяльність, посередництво у влаштуванні за кордоном, охоронна діяльність, діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини;
- скасування 14 документів дозвільного характеру, наприклад, висновок санітарно-епідеміологічної експертизи документації на розроблювані техніку, технології, устаткування, інструменти тощо;
- передбачення у законодавстві можливість отримання документів дозвільного характеру лише у електронному вигляді (зараз це зазначено як опція);
- впровадження постановою Кабінету Міністрів України єдиний портал для надання адміністративних послуг.

УДОСКОНАЛЮЮТЬСЯ ПРОЦЕДУРИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- перехід на добровільне застосування стандартів;
- перенесення функцій регулятора на Національний орган стандартизації;
- скасування державної реєстрації продукції в УкрСЕПРО з 2018 р.;
- зміни в принципах розробки та узгодження технічних регламентів;
- прийняття нових технічних регламентів, які будуть відповідати вимогам системи технічного регулювання в ЄС.

СПРОЦЮЮТЬСЯ ПРОЦЕДУРИ МИТНОГО ТА ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:

- зменшення кількості звітів по ЄСВ необхідних для подачі з 12 до 4 у рік;
- запровадження єдиного звітного періоду для платників I–III груп – календарний рік;
- скасування подачі бізнесом балансу державному реєстратору;
- скасування тотальної перевірки органами доходів і зборів такого документу, як «декларація відповідності» при ввезенні будь-яких товарів на митну територію України;
- встановлення, що товар підлягає сертифікації один раз при першому наданні товару на ринок, а також запровадження принципу відкритості інформації про сертифікацію товарів шляхом її оприлюднення в мережі Інтернет;
- спрощення митного оформлення транспортних засобів та їх частин та розмежування функцій митних органів та Державтоінспекції.

ОЧІКУЄТЬСЯ ПОКРАЩЕННЯ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ В РЕЙТИНГУ ЛЕГКОСТІ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ (EASE OF DOING BUSINESS):

- строк реєстрації бізнесу – 24 години;
- строк реєстрації платником ПДВ – 24 години;
- відкриття рахунку в банку у день подання заяви;
- надання доступу до інформації про боржника кредиторам;
- надання кредиторам права участі у погодженні значних правочинів (10% і більше від балансової вартості активів) щодо майна боржника в процедурі розпорядження майном;
- надання кредиторам права звернення до суду з клопотанням про призначення кандидатури та припинення повноважень розпорядника майна.

ПЕРЕЛІК **НАЙБІЛЬШ ВАГОМИХ** ЗАДЕКЛАРОВАНИХ
ПЛАНОМ ДІЙ ЗАХОДІВ

(2/2)

ЛІКВІДУЮТЬСЯ НАДМІРНІ БАР'ЄРИ ТА ВДОСКОНАЛЮЄТЬСЯ ЗАКОНОДАВСТВО ДЛЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ГАЛУЗІ:

- удосконалення відносин у сфері дитячого харчування;
- встановлення у харчовій галузі необхідності реєстрації лише новітніх харчових продуктів;
- створення правових підстав для розроблення та застосування нових технологій упаковки та інших матеріалів, що контактують з харчовими продуктами.

СПРОЩУЮТЬСЯ УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БУДІВЕЛЬНІЙ ГАЛУЗІ ЕКОНОМІКИ:

- скорочення корупційної складової шляхом скасування сплати пайової участі у розвиток інфраструктури населеного пункту;
- встановлення персональної відповідальності посадових осіб органів місцевого самоврядування за нерозроблення, незатвердження та не оприлюднення містобудівної документації (містобудівний кадастр, генплани населених пунктів, планів зонування території);
- розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту закону щодо єдиної спрощеної процедури надання поштової адреси об'єкту будівництва.

ВДОСКОНАЛЮЄТЬСЯ РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В ГАЛУЗІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ:

- введення єдиної для всіх видів альтернативних джерел енергії формули розрахунку «зеленого» тарифу;
- встановлення розміру винагороди у вигляді надбавки до «зеленого» тарифу за використання складових українського виробництва при проектуванні та будівництві об'єктів енергетики на альтернативних джерелах енергії;
- скасування місцевої складової, проте використання українського обладнання заохочується у вигляді надбавки (5–15%) до «зеленого» тарифу.

ВДОСКОНАЛЮЄТЬСЯ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ:

- впровадження у Цивільному кодексі можливості укладати ліцензійні договори дистанційно;
- створення механізму публічної ліцензії;
- визначення електронного документу як письмового доказу;
- виключення з об'єкту оподаткування операції з електронними грошима, що здійснюються комерційними агентами емітента електронних грошей;
- врахування розрахунків електронними грошима при визначенні бази оподаткування.

СТАНОМ НА ЛИСТОПАД 2015 РОКУ ЗІ 131 ЗАХОДУ

ВИКОНАНО 18

ІНІЦІАТИВ

СПРОЩЕНО ПРОЦЕДУРУ РЕЄСТРАЦІЇ БІЗНЕСУ (ЗУ №835-VIII)

Представники EasyBusiness долучалися до розробки проекту закону щодо оптимізації процедури реєстрації юридичних та фізичних осіб-підприємців. 11 грудня 2015 року Президент України погодив закон. Його дія поширюється на реєстрацію всіх юросіб, громадських формувань, що не мають статусу юрособи, ФОП та їхньої символіки.

Нижче наведені найбільш суттєві нововведення.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ ЕКСТЕРИТОРІАЛЬНОСТІ

Створюється можливість подачі документів для відкриття бізнесу в будь-якій точці України незалежно від місця реєстрації особи

СТВОРЕННЯ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗА НАДАННЯ ПОСЛУГ

Передбачається надання повноважень державних реєстраторів нотаріусам та іншим акредитованим суб'єктам

СКАСУВАННЯ ЩОРІЧНОГО ПОДАННЯ ФОРМИ №6

Скасовується необхідність подачі реєстраційної картки про підтвердження відомостей про юрособу, які містяться в ЄДР (Форма №6)

ОТРИМАННЯ ДОКУМЕНТІВ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

Надається можливість отримання документів за результатом державної реєстрації через портал електронних сервісів

ПОДАННЯ ДОКУМЕНТІВ В ЕЛЕКТРОННІЙ ФОРМІ

Передбачається можливість подання документів на реєстрацію бізнесу через електронний портал сервісів

ІНШІ РЕАЛІЗОВАНІ ІНІЦІАТИВИ

Постановою КМУ від 29.12.2014 р. №719 **усунено неефективне регулювання щодо надання пільг при імпорті енергоефективного обладнання**, що визначалися постановою КМУ від 14.05.2008 р. №444 та від якого бюджет України у 2013 р. недоотримав понад 1 млрд. грн.

Постановою КМУ від 14.01.2015 р. №1 затверджено перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, яким визначено, що **імпорт засобів захисту рослин не підлягає ліцензуванню**.

Скасовано необхідність погодження технологічних карт закладів ресторанного бізнесу в органах санітарно-епідеміологічного контролю, затвердженого Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі 20.05.2015 р. № 509

Круглий стіл на тему підвищення захисту прав інвесторів,
Київ, Кабінет Міністрів України, квітень 2015

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ НЕ ПРИЙНЯТІ, АЛЕ РОЗРОБЛЕНІ ТА ЗАПУЩЕНІ В РЕАЛІЗАЦІЮ

Законопроект щодо оптимізації 30 дозвільних документів і 5 ліцензій

Законопроект щодо скасування обліку та ведення трудових книжок

Законопроект щодо лібералізації використання землі для цілей геологічної розвідки нафтогазових підприємств

Пакет з 14 проектів нормативно-правових актів щодо покращення позицій України у рейтингу Doing Business до ТОП-15

Законопроект щодо оптимізації статистичних звітів для бізнесу

Законопроекти щодо прав інтелектуальної власності

Законопроект щодо удосконалення оподаткування операцій з електронними грошима

Законопроект щодо упорядкування процедури проведення обшуку та вилучення елементів телекомунікаційної інфраструктури

Проект постанови щодо скорочення продуктів харчування і інструментів, які підпадають під цінове регулювання

ЗАПУЩЕНО НА ПОГОДЖЕННЯ ЗАКОНОПРОЕКТ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ 30 ДОЗВІЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА 5 ЛІЦЕНЗІЙ

В рамках реалізації пунктів 5, 7, 9, 19 Плану дій з дерегуляції Кабінету Міністрів України на 2015–2016 рр., який був затверджений та прийнятий розпорядженням КМУ №357-р від 18.03.2015, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, організацією EasyBusiness, експертами та волонтерами було розроблено законопроект щодо оптимізації 30 дозвільних документів та 5 ліцензій (5 ліцензій та 17 дозволів підлягають скасуванню, 6 дозволів – переведенню на декларативний принцип, 7 дозволів – переведенню на форму повідомлення).

Загальний очікуваний економічний ефект від оптимізації дозвільних документів становить близько 4 млрд. грн. у вигляді економії витрат бізнесу та держави, скорочення корупції та збільшення обсягів прямих іноземних інвестицій.

Запропонований законопроект дозволить бізнесу економити щонайменше 3.5 млрд. грн. щорічно через скорочення витрат, пов'язаних з отриманням дозвільного документу, а також сприятиме скороченню витрат державних органів на адміністрування процесу видачі дозвільних документів на 55 млн. грн. на рік, що більш ніж втричі перевищує вигоди від їх видачі.

Оптимізація дозвільних документів покращить умови ведення бізнесу, що знайде прояв у зростанні надходжень прямих іноземних інвестицій в обсязі 108 млн. грн. щорічно. Очікується, що прийняття законопроекту дозволить скоротити корупційні потоки на 725 млн. грн.

30

ДОЗВОЛІВ

ТА

5

ЛІЦЕНЗІЙ

**ПІДЛЯГАЮТЬ
СКАСУВАННЮ ТА
СПРОЦЕННЮ**

- Загальне скорочення витрат бізнесу в результаті впровадження реформи становить ~3.7 млрд. грн.
- Основною складовою такого скорочення є непрямі фінансові витрати (близько 97%).
- Головна проблема існуючих дозволів – тривалий період їх отримання, який в деяких випадках досягає 30–45 днів
- Тривале очікування призводить до втрат через недоотримання прибутку підприємцями (в середньому 2 355 грн. на день) та стимулює бізнес здійснювати неофіційні платежі з метою прискорення процесу отримання дозвільного документу
- Скорочення витрат на корупційні платежі складає близько 725 млн. грн.
- Основний драйвер корупційної складової – значна кількість дозвільних документів, що видається протягом року (більше 100 000 шт.), а також тривала процедура їх отримання
- Адміністрування дозвільних документів, на яке припадає ~2% загальних витрат бізнесу, перш за все, пов'язане з працезатратами на оформлення та підготовку документів для отримання дозволу

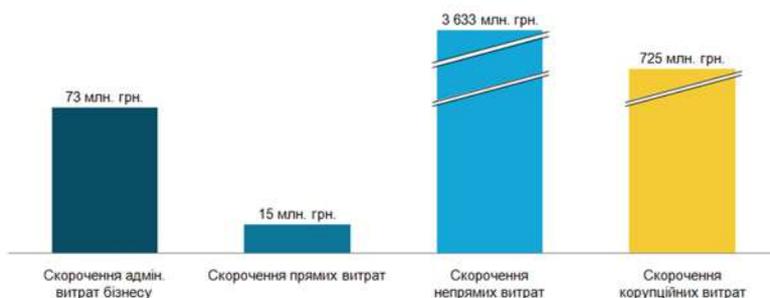

Рис. 29. Економічний вплив на бізнес (Economic Impact on Businesses)
Джерело: EasyBusiness, центральні та місцеві органи виконавчої влади

- Оптимізація 30 дозвільних документів та 5 ліцензій сприятиме скороченню надходжень до державного бюджету в розмірі близько 15 млн. грн. щороку, що по факту є економією грошових коштів для бізнесу
- Скорочення витрат на адміністрування процесу видачі дозвільних документів склад щонайменше 55 млн. грн. на рік, що дозволить досягти поповнення бюджетних коштів більш ніж в 3 рази більшому, ніж від їх видачі
- Загальна вигода для державного бюджету, що є різницею між скороченням державних адміністративних витрат та скороченням бюджетних надходжень, становить 40 млн. грн.
- Отже, запропоновані зміни дозволять зберегти кошти як для бізнесу, так і для держави

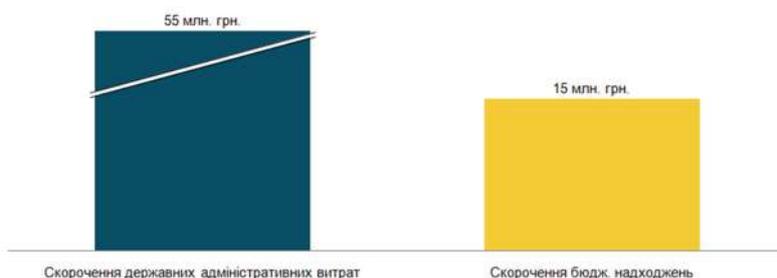

Рис. 30. Вплив на державне управління та адміністрування (Administration and Governance effect)
Джерело: EasyBusiness, центральні та місцеві органи виконавчої влади

3-4

млрд. грн.
**ЗАГАЛЬНЕ
СКОРОЧЕННЯ
ВИТРАТ БІЗНЕСУ**

700

млн. грн.
**СКОРОЧЕННЯ
КОРУПЦІЙНИХ
ВИТРАТ**

55

млн. грн.
**ЕКОНОМІЯ
ДЕРЖАВИ НА
АДМІНІСТРУВАННІ
ДОКУМЕНТІВ**

РОЗРОБЛЕНО ЗАКОНОПРОЕКТ ЩОДО СКАСУВАННЯ ТРУДОВИХ КНИЖОК

Трудові книжки дісталися Україні у спадок від СРСР, в той час як в економічно розвинутих країнах практика їх використання є відсутньою. З метою усунення цієї застарілої норми командою EasyBusiness було розроблено проект закону, який скасовує необхідність використання трудових книжок в процесі відносин між працівниками і працедавцями.

З необхідністю використання трудових книжок щорічно стикається близько 1.7 млн підприємств різного розміру (за даними Державної служби статистики на 2013 р.), які в сумі мають більш ніж 8.7 млн найманих працівників. Адмініструючи трудові книжки, підприємці витрачають майже 290 млн. грн. щорічно на залучення відповідних спеціалістів (бухгалтерів, спеціалістів відділу кадрів, HR-спеціалістів). Більше того, для великих і середніх підприємств адміністрування трудових книжок супроводжується додатковими витратами на їх зберігання (витрати на архіваріусів), які досягають 220 млн. грн. щорічно.

Таким чином, відміна трудових книжок дозволить економити бізнесу близько 500 млн. грн. щороку на дотримання застарілої непотрібної норми.

Ідея відміни трудових книжок часто супроводжується критикою, яка базується на потенційних ризиках від їх скасування. Головними ризиками вважаються ризик ненарахування пенсії, ризик неотримання соціальних виплат, а також ризик наймання недобросовісних працівників. Проте всі ці ризики не є обґрунтованими.

- По-перше, трудовий стаж, що впливає на розрахунок пенсії, не залежить від записів у трудовій книжці. Обсяг пенсії визначається на основі суми та тривалості відрахувань в Пенсійний фонд, які проводилися в момент виплати заробітної плати. При зверненні особи про призначення пенсії інспектор Пенсійного фонду може прослідкувати всі суми відповідних відрахувань за індивідуальним ідентифікаційним кодом особи.
- По-друге, у випадках звертання осіб до Центру зайнятості щодо нарахування соціальних виплат інформація про попереднє працевлаштування, причини звільнення та інші дані, що містяться в трудових книжках, будуть отримуватися з копій наказів про звільнення та інформації з Єдиного реєстру Центру зайнятості та Податкової інспекції.
- По-третє, працедавець може усунути ризик наймання недобросовісних працівників шляхом отримання інформації про попереднє місце роботи та причини звільнення потенційного робітника за допомогою офіційного запиту до Центру зайнятості.

Таким чином, скасування трудових книжок несе в собі позитивні наслідки як для працедавців, так і для робітників, що зумовлює необхідність реалізації даного нововведення.

1.7

млн.

ПІДПРИЄМСТВ
СТИКАЄТЬСЯ З
НЕОБХІДНІСТЮ
АДМІНІСТРУВАННЯ
ТРУДОВИХ
КНИЖОК

500

млн. грн.

ЕКОНОМІЇ
ВИТРАТ
БІЗНЕСУ

ТРУДОВИЙ СТАЖ, ЩО
ВПЛИВАЄ НА
РОЗРАХУНОК ПЕНСІЇ,

НЕ

ЗАЛЕЖИТЬ

ВІД ЗАПИСІВ У ТРУДОВІЙ
КНИЖЦІ

Телевізійні інтерв'ю з приводу теми скасування трудових книжок,
Київ, серпень 2015

ПРОЕКТ НПА ПО ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЛІ ДЛЯ ЦІЛЕЙ ГЕОЛОГІЧНОЇ РОЗВІДКИ НАФТОГАЗОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

На сьогоднішній день підприємства, які здійснюють розвідувальні роботи, постійно зіштовхуються з проблемами набуття прав на земельні ділянки для потреб, пов'язаних з їх діяльністю. Основною проблемою є те, що процедура землевідведення довготривала. Мінімальний строк відведення земельної ділянки становить 4 місяці, а на практиці може зайняти до 2–5 років.

Для вирішення вказаних проблем законопроектом пропонується наступне:

- дозволити підприємствам, установам та організаціям проводити розвідувальні роботи на підставі договору з власником, розпорядником землі або за погодженням із землекористувачем без зміни цільового призначення земельної ділянки. У цьому разі проходження процедури вилучення (викупу) земельної ділянки стане непотрібним.
- надати можливість юридичним особам після закінчення дослідно-промислової розробки родовищ та введення родовищ у промислову розробку використовувати земельні ділянки на підставі договору з власником землі або за погодженням із землекористувачем на період зміни їх цільового призначення та оформлення документів, які посвідчують право користування ними, та надати переважне право на придбання у власність цих земельних ділянок у разі їх продажу власниками.
- надати можливість оформлення та використання сервітуту під об'єкти, пов'язані з облаштуванням родовищ без зміни цільового призначення такої земельної ділянки та встановлення неможливості припинення сервітуту земельних ділянок, викликаних тимчасовими перешкодами, пов'язаними з розміщенням, спорудженням, експлуатацією та обслуговуванням нафтових і газових свердловин, а також пов'язаних з ними об'єктів.

За оцінками EasyBusiness загальна економія витрат для нафтогазової галузі від реалізації нововведення досягне 1.5–3 млрд. грн. щорічно.

Реалізація ініціативи також дозволить знищити корупційні потоки, що виникають через довгий період очікування та високу ймовірність відмови в отриманні правовстановлюючого документу. Попередні обрахунки щодо потенційної корупційної складової в цій сфері показали обсяги на рівні 1–3 млрд. грн. в рік.

Видобуток газу на нефункціонуючих свердловинах в період очікування оформлення процесу землевідведення може досягнути 1 млрд. м³ на рік для всієї газової галузі України. Цей об'єм невидобутого газу може потенційно забезпечувати потреби населення, зменшивши залежність України від імпорту газу з РФ. В результаті спрощення регуляторного тиску в сфері відведення землі для нафтогазових компаній, імпорт російського газу в Україну потенційно зменшиться на 7–10% на рік за рахунок збільшення власного видобутку.

1.5-3

млрд. грн.
ЕКОНОМІЯ
ВИТРАТ
БІЗНЕСУ

1-3

млрд. грн.
УСУНЕННЯ
КОРУПЦІЙНОЇ
СКЛАДОВОЇ

РЕАЛІЗАЦІЯ НОРМИ
ДОЗВОЛИТЬ
НА 7-10%

ЗМЕНШИТИ
ОБСЯГИ ІМПОРТУ ГАЗУ В
УКРАЇНУ З РФ

АНДРІЙ ЄРАШОВ

Дерегуляція в Україні — це дзеркало урядової програми звільнення бізнесу від кайданів. Наскільки активно йде процес, залежить виключно від влади.

ПАКЕТ ЗАКОНОПРОЕКТІВ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ПОЗИЦІЇ УКРАЇНИ В РЕЙТИНГУ DOING BUSINESS ДО ТОП-15

Рейтинг Doing Business – щорічне дослідження групи Світового Банку, яке оцінює простоту здійснення підприємницької діяльності в 189 країнах світу на основі десяти індикаторів, таких як легкість відкриття бізнесу, отримання дозволів на будівництво, реєстрація власності, захист прав інвесторів, сплата податків, тощо.

Рейтинг базується на оцінках підприємців, які здійснюють господарську діяльність, зокрема на території України. Рейтинг зважає на усі процеси діяльності підприємства з моменту його започаткування, протягом усього циклу його існування та припинення діяльності. Вищі оцінки у рейтингу свідчать про краще та, зазвичай, простіше регулювання бізнесу та більш ефективні відносини між державою та підприємцями.

В останньому, оприлюдненому наприкінці жовтня 2015 року, рейтингу Україна піднялася на 13 позицій і зайняла 83 місце. Однак перегляд методології автоматично підвищив місце з 96 до 87. Таким чином, покращення спостерігалось фактично на 4 позиції. Нижче на рис. 31 наведені результати рейтингу України та інших країн.

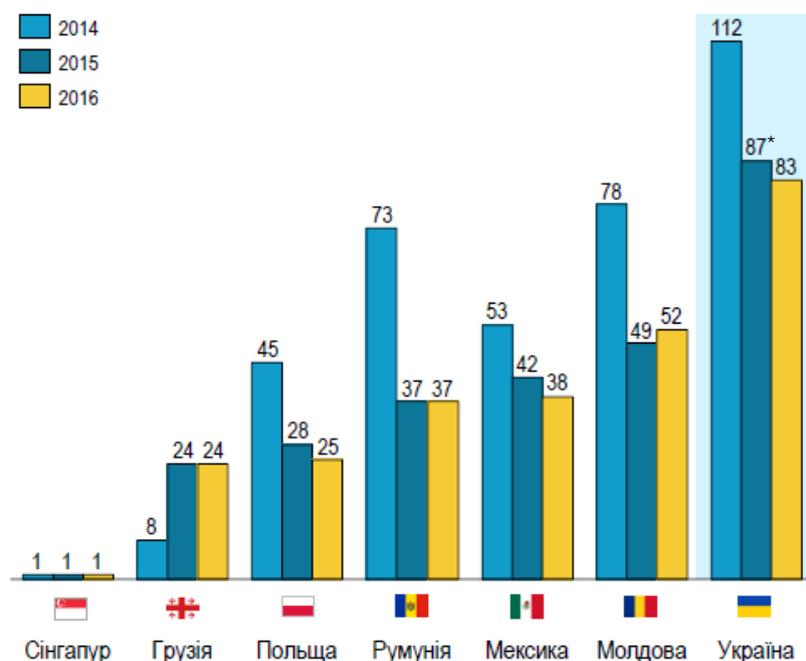

Рис. 31. Україна у світовому рейтингу Ease of Doing Business

Джерело: Світовий Банк

*Рейтинг за 2015 рік був офіційно скоригований внаслідок перегляду методології Світовим Банком

На глобальному рівні рейтинг є показником ефективності регулювання та виступає важливим індикатором прийняття рішень для міжнародних інвесторів.

Підвищення позиції у рейтингу для України означатиме створення сприятливих умов для ведення бізнесу, суттєве покращення міжнародного іміджу України в очах інвесторів та залучення мільйонів доларів додаткових інвестицій.

83

місце

УКРАЇНИ В РЕЙТИНГУ
DOING BUSINESS

4

пункти

ПОКРАЩЕННЯ, В
ПОРІВНЯННІ З
ПОПЕРЕДНІМ
РОКОМ

Експерти EasyBusiness пропонують 14 кроків, які дозволять державі піднятися у ТОП-15 рейтингу вже наступного року. Це пакет з 19 проєктів нормативно-правових актів, реалізація яких дозволить суттєво підвищити інвестиційну привабливість України і, головне, сприятиме зменшенню витрат бізнесу і держави, зокрема через оптимізацію процесів та процедур. Загальний економічний ефект від імплементації всіх заходів оцінюється в 10-15 млрд грн. Крім того, нововведення дозволять усунути корупційні потоки у розмірі близько 6-10 млрд. грн.

Розроблені проєкти змін стосуються 9 з 10 індикаторів рейтингу Doing Business.

В рамках індикатору «Реєстрації підприємств» пропонується спростити процедуру реєстрації платником ПДВ новостворених підприємств, скоротивши строк реєстрації до 1 дня, спростити процедуру відкриття рахунку в фінансовій установі, введення сучасних технологій відкриття бізнесу. Таке нововведення покращить позицію України за цим індикатором з 30 до 14 місця в 2017 році.

В сфері отримання дозволів на будівництво запропоновані зміни спрямовані на скасування пайової участі – примусового стягнення, а також спрощення процедури отримання поштової адреси. Реалізація цих ключових змін забезпечить зростання позиції України за цим індикатором з 140 до 14 місця в 2017 році.

Розроблений законопроект в сфері підключення до електромереж забезпечить спрощення процедури приєднання до електричних мереж за рахунок встановлення єдиної для всіх процедури приєднання, яка передбачає мінімум дій від замовника та встановлює відповідальність електропередавальної компанії за строки приєднання до електромережі. Така новація дозволить підняти рейтинг України за цим показником з 137 до 82 місця.

В сфері реєстрації власності запропоновано скоротити строк отримання нормативно-грошової оцінки об'єкта власності з 3 до 1 дня. Це сприятиме підвищенню позиції України за цим індикатором з 61 до 57 місця.

В межах індикатору «Захисту прав міноритарних інвесторів» EasyBusiness брала участь в розробці, аналізі та захисті позицій законопроекту №2259 Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів (на сьогодні Закон України №289-VIII), який дозволить забезпечити швидко адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині захисту прав інвесторів та надасть можливість підвищитись Україні за цим індикатором з 88 до 5 місця.

Для спрощення системи оподаткування передбачається встановлення однакової ставки єдиного соціального внеску для всіх суб'єктів господарювання на рівні 20% та скорочення часових витрат на складання, оприлюднення та подачу фінансової та іншої звітності. Такі нововведення дозволять Україні стрибнути в межах даного індикатору з 107 до 12 позиції.

ТОП-15

очікуваний
РЕЙТИНГ УКРАЇНИ У
РАЗІ ПРИЙНЯТТЯ
ПАКЕТУ НПА

20-30

млрд. грн.
ЗАГАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ
ЕФЕКТ ВІД
ПРИЙНЯТТЯ ВСЬОГО
ПАКЕТУ

В сфері міжнародної торгівлі пропонується внести низку важливих змін для забезпечення максимальної прозорості та простоти здійснення експортно-імпорتنних операцій. Так, наприклад, передбачається уніфікація та зменшення ставок ввізного мита до трьох видів – 0%, 4% та 10%. Зазначимо, що на сьогодні існує 117 видів ставок. Скорочення терміну митних процедур буде досягнуто за рахунок перекладання зі спеціальних органів на митницю здійснення фітосанітарного, екологічного та радіологічного контролю, а також контролю за порядком переміщення культурних цінностей у зонах митного оформлення. Також передбачається відміна необхідності подання оригіналів документів про походження товару та сертифікація лише при першому надходженні товару на ринок. Реалізація всіх змін сприятиме зростанню позиції України за цим індикатором з 109 місця до входження у ТОП-50.

1 МІСЦЕ

очікується
ЗА ПОКАЗНИКОМ
«ВИКОНАННЯ
КОНТРАКТІВ»

В межах індикатору «Забезпечення виконання контрактів» розроблені зміни встановлюють європейські стандарти виконання рішень суду, запроваджують скорочену процедуру розгляду справ та встановлюють баланс повноважень приватних і державних виконавців, а також оптимізують стадії виконавчого провадження. На практиці це означає, що добросовісний контрагент буде захищений, а недобросовісний – в найкоротші терміни будуть притягнуті до відповідальності. Реалізація ініціатив в цій сфері дозволить підвищити позицію України у рейтингу за даним індикатором з 98 до 1 місця.

В сфері вирішення неплатоспроможності пропонується обмеження можливості затягування процедур банкрутства, надання кредиторам веб-доступу до інформації про боржника, розширення повноважень та участі кредиторів у процедурах банкрутства, а також вдосконалення процедури та прозорості реалізації майна боржників та скорочення строку тривалості процедур банкрутства для боржників, сукупна вартість активів яких менша ніж 5,000 мінімальних заробітних плат. Ще одним нововведенням є встановлення пріоритету задоволення вимог кредиторів, які надали неплатоспроможному боржнику кредит, перед вимогами інших кредиторів четвертої черги. Зазначені зміни сприятимуть підвищенню позиції України за даним індикатором з 141 до 55 місця.

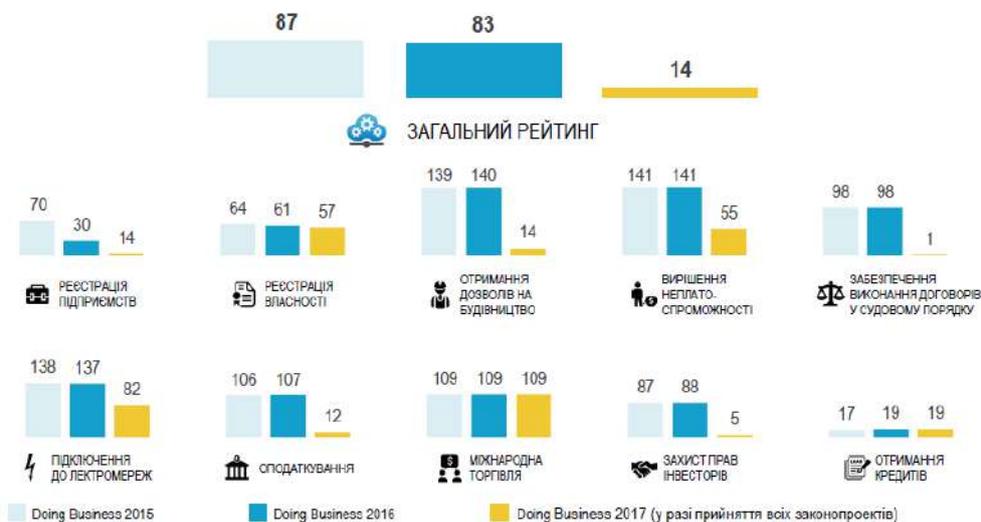

Рис. 32. Прогнозовані результати України в рейтингу Doing Business 2017 у разі прийняття всіх законопроектів
Джерело: Світовий Банк, EasyBusiness

Через те, що парламент декілька разів не підтримав урядові ініціативи, ми фактично вже зараз втратили 30 пунктів покращення інвестиційної привабливості України.

У цьому році у нас була можливість додатково покращити позицію України на 30 пунктів. Але у зв'язку з тим, що аналіз буде проводитися станом на травень, а парламент не підтримав наші ініціативи, ми втратили цю можливість.

—

Виступ Прем'єр-міністра
на засіданні Уряду 27.05.2015 р.

Україна через Верховну Раду втратила **30** пунктів
у рейтингу **DOING BUSINESS 2016**

РОЗРОБЛЕНІ ЗАКОНОПРОЕКТИ, СПРЯМОВАНІ НА ДЕРЕГУЛЯЦІЮ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В сфері інформаційних технологій командою було підготовлено низку законопроектів, які врегульовують важливі питання в цій галузі.

Розроблені документи передбачають наступне:

- Вдосконалення регулювання прав інтелектуальної власності в Україні
- Вдосконалення оподаткування операцій з електронними грошима
- Вдосконалення регулювання контрольних марок

Законопроект щодо вдосконалення регулювання прав інтелектуальної власності пропонується удосконалити нормативне регулювання набуття, здійснення та захисту прав на деякі об'єкти інтелектуальної власності шляхом заповнення прогалин та усунення колізій в законодавстві, а також адаптації законодавства України до законодавства ЄС, щодо:

- Порядку захисту прав на знаки для товарів і послуг в адміністративному порядку
- Боротьби з "патентним тролінгом", тобто створення додаткового механізму, що запобігає набуттю або зловживанню правами на промислові зразки, які не відповідають умовам надання правової охорони, або попередження набуття таких прав недобросовісними заявниками
- Поширення об'єктів авторського права та суміжних прав на підставі публічних ліцензійних договорів
- Введення компенсації за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності та інших способів захисту прав, що відповідають сучасним реаліям
- Спрощення процедури реєстрації об'єктів інтелектуальної власності шляхом використання електронного документообігу
- Забезпечення загальнодоступної електронної бази даних заявок на знаки для товарів та послуг та промислові зразки
- Свободи сторін визначати умови договорів комерційної концесії

Законопроект щодо удосконалення оподаткування операцій з електронними грошима передбачає:

- Встановлення чіткого порядку оподаткування операцій з електронними грошима емітента електронних грошей та агентів емітента
- Визначення процедури врахування операцій з електронними грошима при розрахунку бази оподаткування
- Закріплення права суб'єктів господарювання на спрощеній системі оподаткування приймати електронні гроші в якості оплати за товари та/або послуги, які вони надають

Законопроект щодо вдосконалення регулювання контрольних марок забезпечить додаткову правову охорону прав авторів, виконавців, виробників фонограм (відеограм), комп'ютерних програм, баз даних при розповсюдженні їх творів і виконань, подолання піратства та поліпшення інвестиційного клімату в Україні. Законопроект надасть можливість суб'єктам авторського права і суміжних прав захищати свої інтереси самостійно в процесі видачі контрольних марок, шляхом аналізу інформації, яка розміщується на веб-сайті Установи про одержувачів контрольних марок та назв примірників.

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО НОРМ ЄС

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ЕЛЕКТРОННИМИ ГРОШИМА

ЗАКОНОПРОЕКТ ЩОДО УПОРЯДКУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ТА ВИЛУЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Зловживання вилученнями елементів телекомунікаційної інфраструктури у ІТ компаніях є нищивним для бізнес-клімату країни.

ПРОБЛЕМА

Сьогодні, у КПК України відсутні норми, що слугували б запобіжником від зловживань слідчих або прокурорів своїми правами у ході обшуку. Такі права поступово трансформувалися в інструменти сучасного рекету. Безперечно, така ситуація негативно впливає на інвестиційну привабливість України.

МЕТА

Першочерговим завданням для держави в даній сфері має бути розробка та імплементація запобіжних механізмів щодо недопущення зловживань правами слідчого в поєднанні з наданням достатніх повноважень для ведення ефективного слідства. Застосування сили державними органами повинно бути обґрунтованим.

Запропонований проект закону передбачає наступні нововведення:

- Обшук може бути застосований тільки як крайній захід: при кожному клопотанні про обшук слідчий повинен обґрунтувати, чому він не може отримати бажану інформацію іншим шляхом.
- Слідчий не може кілька разів поспіль подавати клопотання про обшук, аргументуючи це однаковими мотивами або підставами.
- Звужений перелік підстав для вилучення носіїв інформації. У разі вилучення повинна бути надана можливість копіювання інформації.
- Додатково закріплені положення про те, що адвокат може мати доступ до обшуку завжди і на будь-якій стадії.
- Уточнено процедуру арешту вилученого майна, що повинно полегшити повернення неправомірно вилучених речей законному власнику.
- Використання спеціальних підрозділів та засобів може бути дозволено тільки за прямою вказівкою судді.
- Слідчий і прокурор повинні надати детальний опис речей, документів і осіб, яких вони мають намір знайти під час обшуку.

Дії слідчих щодо ІТ компаній в Україні несуть прямий негативний вплив на економічні процеси у державі

Еміграція кваліфікованих ІТ працівників за кордон

Виведення бізнесу за кордон

Збитки для бізнесу

Погіршення інвестиційного клімату

Негативний економічний ефект для держави

“

АРТЕМ РАФАЄЛЯН

Сьогодні, у момент, коли сподівання на реформи у суспільстві як ніколи високі, дерегуляція має стати індикатором тих довгоочікуваних змін, що забезпечать нашій країні новий поштовх до якісного розвитку. Не дивлячись на плідну працю громадянського суспільства, на разі ця реформа впроваджується повільними темпами через великий супротив системи, відсутність у влади єдиного розуміння пріоритетів та напрямків реформи, неефективність бюрократичної машини. Подолати ці стримуючі фактори під силу представникам влади.

Інтерв'ю для видання Українська Правда,
Київ, серпень 2015

НАПРЯМКИ РОБОТИ НА 2016 РІК

Свобода руху капіталу

Підвищення рейтингу Doing Business

Лібералізація трудового законодавства

Захист прав власності

Обмеження державного контролю і тиску на бізнес

Зниження адміністративних витрат бізнесу

Підвищення енергонезалежності України

Лібералізація земельних відносин

Стимулювання розвитку ІТ технологій

АРТЕМ НИКОНОВИЧ

Зворотній зв'язок між органами влади та суспільством майже не простежується. Процес реформування та втілення дерегуляційних ініціатив відбувається кожного дня, але у медіа-просторі не завжди з'являється інформація про маленькі та великі здобутки у цих сферах.

ДОСЛІДЖЕННЯ

Команда EasyBusiness активно займається дослідженнями на соціально-економічні теми та розробляє звіти для українського Уряду щодо впровадження реформ

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ УПАКОВКИ

На основі європейського досвіду

EasyBusiness, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України, УкрПЕК
Лютий 2015

КЛЮЧОВЕ МАКРОЕКОНОМІЧНЕ ЗАВДАННЯ — УНИКНУТИ ГІПЕРІНФЛЯЦІЮ

Аналіз міжнародного досвіду

EasyBusiness, Professional Government
Березень 2015

СТВОРЕННЯ ВІЛЬНОГО РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ

Аналіз вигод і витрат для публічної дискусії

EasyBusiness
Квітень 2015

ОПТИМІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

Оцінка впливу регуляторного акту за методологією EASI

EasyBusiness, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України
Липень 2015

СКАСУВАННЯ ТРУДОВИХ КНИЖОК

Оцінка соціально-економічного впливу

EasyBusiness, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України
Липень 2015

РЕФОРМА СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

- Огляд міжнародного досвіду
EasyBusiness, Міністерство економічного розвитку та торгівлі України
Липень 2015

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗЕМЛЕВІДВЕДЕННЯ В НАФТОГАЗОВІЙ ГАЛУЗІ

- Оцінка впливу
EasyBusiness
Серпень 2015

ОПТИМІЗАЦІЯ СТАТИСТИЧНОЇ ЗВІТНОСТІ

- Оцінка впливу
EasyBusiness
Жовтень 2015

РЕФОРМА ЕЛЕКТРОННОГО ГОЛОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

- Аналіз технологій та рекомендації
EasyBusiness
Грудень 2015

РЕФОРМА СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ

- Аналіз поточної системи та рекомендації
EasyBusiness
Грудень 2015

РЕФОРМА СИСТЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

- Аналіз міжнародного досвіду та рекомендації щодо вдосконалення системи інтелектуальної власності в Україні
EasyBusiness
Грудень 2015

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ГІПЕРІНФЛЯЦІЇ ТА РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЩОДО БОРОТЬБИ З ПОТЕНЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ

В грудні 2014 року національна валюта України почала дуже стрімко знецінюватися відносно іноземних валют. Ситуація в країні залишала бажати кращого, особливо відчутними були втрата довіри населення до гривні, що виражалася у масовому скуповуванні товарів першої необхідності з полиць магазинів та суттєвий дефіцит бюджету, який Національний банк України намагався перекрыти з допомогою надлишкової емісії. Дані фактори суттєво прискорювали рівень інфляції, так на початку 2015 за інформацією Держкомстату, у річному виразі (проти січня 2014 року) інфляція прискорилося до 28.5%.

Ризик настання гіперінфляції в Україні ставав все більш вірогідним, тому команда Easy-Business провела аналіз 20 країн, що вже успішно поборолі гіперінфляцію та залучившись експертною підтримкою Стіва Ханке, професора Університету Джона Хопкінса та всесвітньовідомого експерта по гіперінфляції, розробила низку рекомендацій у вигляді звіту для НБУ щодо превентивних методів боротьби з стрімким знеціненням реальної вартості національної валюти. Команда визначила основні кроки, яким необхідно слідувати з метою нівелювання ризику виникнення гіперінфляції та розробила план дій, основні напрямки якого наведені на Рис. 34.

Рис. 34. Взаємозв'язок монетарної політики та валютного режиму
Джерело: EasyBusiness

ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТУ ВІД СКАСУВАННЯ МОРАТОРІЮ НА ПРОДАЖ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИВЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ

З метою оцінки ефекту від скасування мораторію на продаж землі, який є діючим на даний момент та дозволяє тільки оренду с/г земель, члени команди EasyBusiness проаналізували успішний міжнародний досвід створення вільного ринку землі, виокремили переваги, які отримала кожна країна.

Команда визначила поточну ситуацію в Україні, яка є єдиною демократичною країною в світі, де власники землі не мають права вільно розпоряджатися своїм майном (Рис. 35), оцінила рівень життя українського села, який на даний момент перебуває на критично низькому рівні та потребує рекреації, детальніша характеристика наведена на Рис. 36, а також сформулювала переваги, які з'являться у разі скасування мораторію та основні ризики і засоби їх нівелювання.

Рис. 35. Основні показники рівня життя українського села
Джерело: експертні інтерв'ю, EasyBusiness

Рис. 36. Вигоди від лібералізації ринку землі в Україні
Джерело: експертні інтерв'ю, EasyBusiness

На підставі проведеного аналізу було розроблено звіт, що наочно ілюструє позитивні наслідки як для розвитку українського села так і для держави в цілому у вигляді синергетичного економічного ефекту: інвестиційний ефект, а саме введення в економічний обіг активів загальною вартістю до \$125 млрд. у наступні 10 років; податковий ефект, що може сумарно скласти до 90 млрд. грн. щорічно за рахунок введення додаткових податків; отримання вигоди для фермерів та суттєвий ефект на робочі місця, що оцінюються в працевлаштуванні 1.5 млн. людей в аграрній та інших галузях).

При скасуванні мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення Україна може близько **\$125 млрд.** прямих іноземних інвестицій, **90 млрд. грн.** податків додатково та **1.5 млн.** створених робочих місць

СТРАТЕГІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ

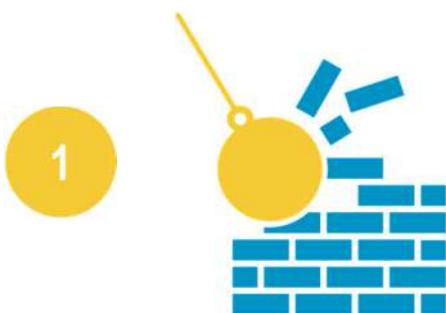

Презентація стратегії по дерегуляції,
Український кризовий медіа-центр,
Київ, серпень 2014

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС СТРАТЕГІЇ

Згідно розробленої стратегії, реформа складається з трьох етапів:

Ліквідація регуляторних бар'єрів

На даному етапі відбувається аналіз існуючих регуляторних обмежень і визначення та усунення найкритичніших з них, що заважають роботі бізнесу.

У результаті проведеного дослідження, за допомогою розробленої командою підходу було пріоретизовано та заплановано до ліквідації близько 200 найболючіших регуляторних бар'єрів

Регуляторна гільйотина

Впроваджується поглиблена та розширена регуляторна реформа з відсікання зайвих норм, що заважають розвитку бізнесу та економіки в цілому.

Процес реформування включає в себе перегляд та інвентаризацію усіх регуляторних норм в рамках регуляторної гільйотини та надання рекомендацій щодо внесення змін

Створення превентивного механізму

Останній етап характеризується впровадженням аналізу регуляторного впливу та створенням превентивного механізму.

Відбувається підтримка його подальшого впровадження базуючись на розробленій моделі превентивного механізму з метою недопущення виникнення необґрунтованих регуляцій.

Проходження усіх етапів забезпечить

КОМПЛЕКСНУ ДЕРЕГУЛЯЦІЮ

національної системи

ПОТОЧНИЙ СТАТУС ВИКОНАННЯ ВІДПОВІДНО ДО СТРАТЕГІЇ

1

ЕТАП

Вже виконано близько 80 дерегуляційних ініціатив

Прийнято План дій КМУ щодо дерегуляції №357-р, який включає 131 ініціативу

80

ініціатив
ВЖЕ ВИКОНАНО

2

ЕТАП

Підготовлено операційний план по впровадженню Регуляторної гільйотини

Наразі відбувається обговорення розробленого Плану між ключовими зацікавленими сторонами

131

ініціативу
ЗАТВЕРДЖЕНО
ПЛАНОМ ДІЙ КМУ

3

ЕТАП

Представники компанії Jacobs, Cordova & Associates провели семінар для співробітників регуляторної служби та громадських організацій

Підготовлена Методологія для оцінки регуляторного впливу (RIA), яка буде нормативно закріплена за рахунок Постанови Кабінету Міністрів України

ЛІКВІДАЦІЯ РЕГУЛЯТОРНИХ БАР'ЄРІВ (І ЕТАП)

Команда EasyBusiness розробила спеціальну методологію формулювання та пріоретизації дерегуляційних ініціатив, що наведена на Рис. 37.

Рис. 37. Етапи розробки дорожньої карти
Джерело: експертні інтерв'ю, EasyBusiness

Спочатку члени команди провели аналіз попереднього досвіду в реалізації реформи регуляторної системи, під час якого було виявлено, що зазвичай використовується тільки загальноекономічний підхід для оцінки регуляторних обмежень, що полягає у аналізі тих обмежень, що впливають на всі аспекти господарської діяльності. Зважаючи на даний факт, команда вирішила додати галузевий підхід, що базується на оцінці регуляторних обмежень, які впливають на ринки окремих галузей економіки. Використання обох підходів у єдиному комплексі сприяє проведенню більш глибокого аналізу та отриманню точніших результатів.

Для того, щоб краще зрозуміти реальні проблеми з якими стикається бізнес, команда організувала ряд експертних інтерв'ю з експертними групами, бізнес- та індустріальними асоціаціями, провела опитування підприємств в регіонах та організувала декілька круглих столів з бізнесом та ключовими стейкхолдерами.

Для вибору ключових галузей, команда застосувала підхід, що ґрунтується на оцінюванні галузей за такими чотирма критеріями як: доля індустрії в ВВП, динаміка індустрії, кількість робочих місць та розмір експортованих товарів. За результатами відбору було пріоретизовано харчову, аграрну, будівельну галузі, електроенергетику, нафтову і газову промисловість та ІТ (Рис. 38).

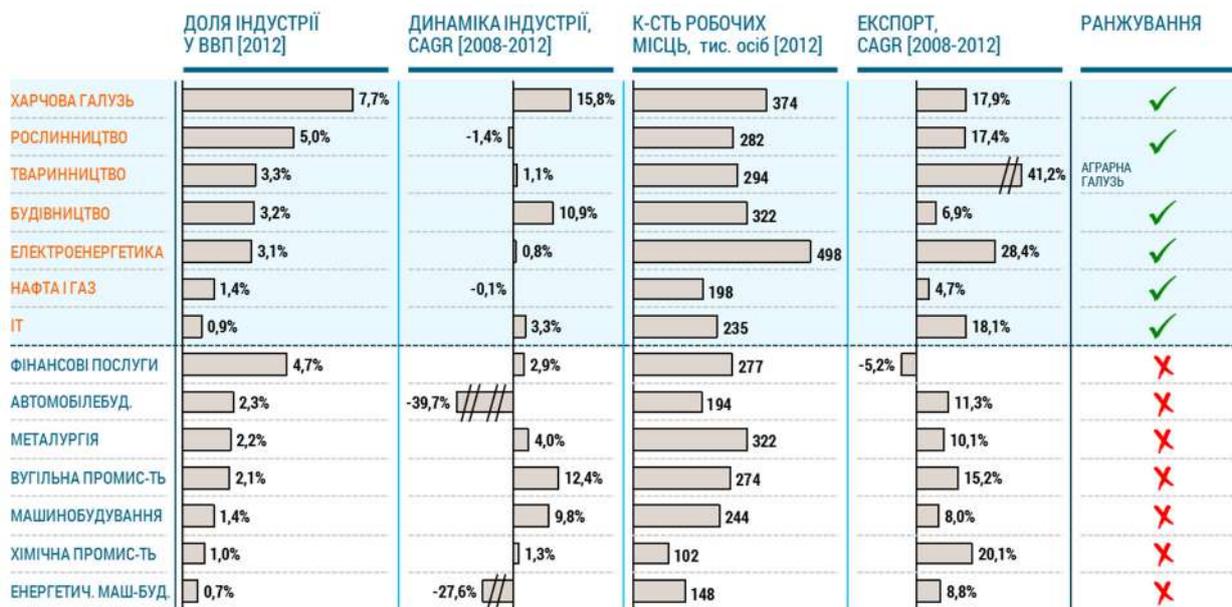

Рис. 38. Етапи розробки дорожньої карти
Джерело: експертні інтерв'ю, EasyBusiness

Регуляторні обмеження аналізувалися як по регуляторних сферах, так і в розрізі галузей економіки (Рис. 39). В результаті були виокремлені регуляторні обмеження, що впливають як на всі аспекти господарської діяльності, так і на ринки окремих галузей.

ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНИЙ ПІДХІД

Регуляторні обмеження, які впливають на всі аспекти господарської діяльності

- 1 ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
- 2 ДОЗВІЛЬНА СИСТЕМА І СИСТЕМА ЛІЦЕНЗУВАННЯ
- 3 ПОДАТКОВА СИСТЕМА
- 4 МИТНИЦЯ
- 5 ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
- 6 СИСТЕМА КОНТРОЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ІНСПЕКЦІЇ)

ГАЛУЗЕВИЙ ПІДХІД

Регуляторні обмеження, які впливають на ринки окремих галузей економіки

- 1 ХАРЧОВА ГАЛУЗЬ
- 2 АГРАРНА ГАЛУЗЬ
- 3 БУДІВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ
- 4 ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА
- 5 НАФТОГАЗОВА ГАЛУЗЬ
- 6 ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Рис. 39. Підходи до аналізу регуляторних обмежень.
Джерело: експертні інтерв'ю, EasyBusiness

ТЕТЯНА ПАЛАМАРЧУК

В Україні довгий час відбувалась «інфляція законодавства» — процес, в якому строгість закону та всеохоплююча зарегульованість компенсуються невиконанням закону. Ефективність дерегуляції залежить від того, чи готове керівництво держави до політичної та економічної лібералізації. Що стосується регулювання міжнародної торгівлі, то виявляти і зупиняти контрабанду не повинно бути кінцевою метою. Важливо встановити такі правила, коли підприємцю буде простіше і дешевше розмитнювати товари, а контрабанда та корупція на митниці втраять суть.

Командою було проаналізовано понад 1500 ідей, з яких було виокремлено найважливіші дерегуляційні ініціативи.

Загалом було сформульовано та пріоритезовано близько 800 дерегуляційних ініціатив (400 – загальноекономічних та 400 – індустріальних) (Рис. 40).

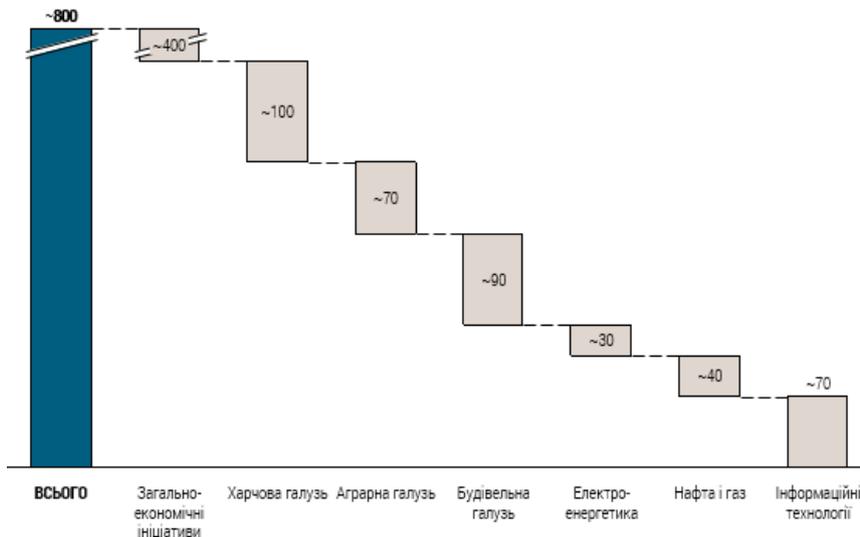

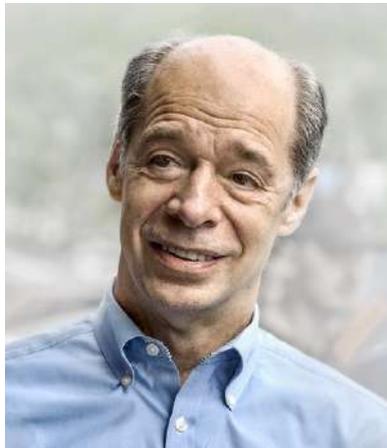
Рис. 40. Кількість «точок болю» бізнесу за галузями
Джерело: опитування представників бізнесу, аналітика EasyBusiness

Для того щоб пріоритезувати виокремлені ініціативи, було застосовано механізм пріоритезації, що ґрунтується на двох критеріях: економічний ефект та легкість виконання. Приклад його застосування наведено на Рис. 41, що ілюстративно показує дію даного механізму. Де, критерій «Легкість виконання» передбачає як технічні аспекти імплементації (прийняття закону / акту КМУ) так і нетехнічні (лобіювання, соціальний спротив і т.д.) та критерій «Ефект від виконання» передбачає експерту оцінку економічного ефекту на галузь та економіку.

- 1) Критерій «Легкість виконання» передбачає як технічні аспекти імплементації (прийняття закону / акту КМУ) так і нетехнічні (лобіювання, соціальний спротив і т.д.)
2) Критерій «Ефект від виконання» передбачає експерту оцінку економічного ефекту на галузь та економіку

Рис. 41. Підхід до пріоритезації ініціатив
Джерело: EasyBusiness (ілюстративно)

“

СКОТТ ДЖЕЙКОБС

Світовий експерт в дерегуляції

В Україні наша мета - провести не вузьку реформу, а донести простому громадянину розуміння того, як функціонує демократична держава, як приймаються рішення і чому його голос - важлива частина відбувається. Це не менш важливо для зовнішніх і внутрішніх інвесторів.

Повірте, вони орієнтовані не на локальні поліпшення, а на системні зміни суспільства.

—

Інтерв'ю для видання НовоеВремя
Травень 2015

РЕГУЛЯТОРНА ГІЛЬЙОТИНА (II ЕТАП)

Реформа регуляторної гільйоти в Україні спрямована на скасування та спрощення регуляторних норм, скорочення кількості контролюючих органів та обмеження їх функцій, які заважають провадженню господарської діяльності в Україні та зростанню економіки. В основі реформи лежить комплексний перегляд регуляторних актів, які регулюють відносини між державою та бізнесом

Головні цілі даної реформи:

Скоротити витрати для бізнесу на 50%, знизити регуляторні ризики, що зачіпають бізнес і громадян, шляхом спрощення або скасування регуляторних норм і процедур, продемонструвати конкретні і відчутні результати в 2015 році, а потім регулярно до 2018 року.

Забезпечити повну прозорість в процесі реформи шляхом встановлення цільових показників для поліпшення і публічного звітування поліпшень регуляторних норм регулюючими органами.

Скоротити корупцію та невизначеність, що виникають через складні і дискреційні процедури.

Підготуватися до торговельних угод, зокрема до реалізації договору про ЗВТ (DCFTA) між Україною та ЄС.

Побудувати стійкі можливості, такі як аналіз регуляторного впливу (RIA), для ефективного і кращого регулювання.

Зальний процес реформи гільйоти включає в себе три взаємопов'язаних основних етапи:

Інвентаризація всіх регуляторних норм в рамках регуляторної гільйоти

Перегляд інвентаризованих норм:

- Чи є регуляторна норма законною?
- Чи необхідна регуляторна норма для майбутніх потреб політики?
- Чи позитивно впливає регуляторна норма на бізнес?
- Чи співвідноситься норма з договором про ЗВТ між Україною та ЄС?

Рекомендації щодо скасування, зміни чи підтримки деяких законодавчих актів

Реформа регуляторної гільйотини має реалізовуватися із проведенням інвентаризації регуляторних актів та залученням всіх зацікавлених сторін з чітко визначеними ролями для кожного.

Важлива роль в реалізації реформи покладається на спеціальний підрозділ з дерегуляції (Рис. 42).

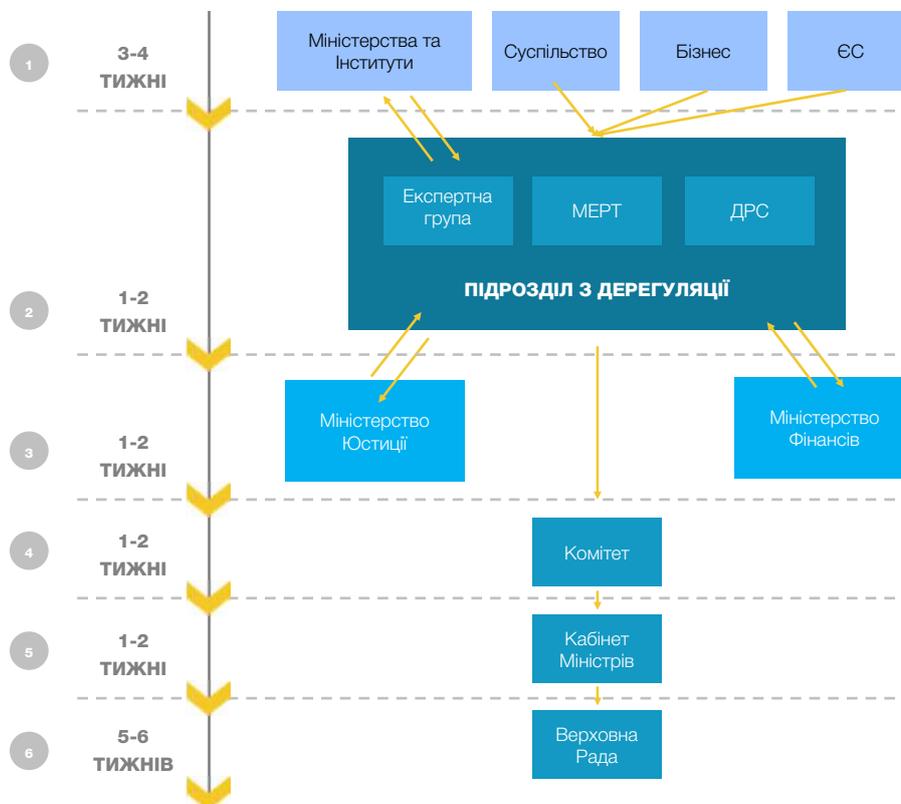

Рис. 42. Концепт робочого процесу реформи гільйотини в Україні.
Джерело: Jacobs, Cordova & Associates, EasyBusiness, The World Bank

ПЕРШИЙ ЕТАП

- Представники підрозділу з дерегуляції здійснюють інвентаризацію правових актів, спираючись на портал Верховної Ради, та пропонують графік роботи комітету.
- Підрозділ відразу працює з міністерствами та відомствами з метою затвердження інвентаризації та збору рекомендацій, використовуючи контрольні листи (тягар доведення лежить на міністерствах і відомствах).

ДРУГИЙ ЕТАП

- Підрозділ з дерегуляції складається з приблизно 70 осіб та близько 10 представників МЕРТ і ДРС.
- На основі інформації від міністерств, громадянського суспільства та експертів вони розробляють рекомендації та відповідні проекти НПА для їх реалізації, з оцінками скорочення витрат.

ТРЕТІЙ ЕТАП

- Затвердження проектів НПА двома ключовими міністерствами (Мін'юстом та Мінфіном), схвалення іншими міністерствами не вимагається.

ЧЕТВЕРТИЙ ЕТАП

- Розгляд проектів НПА спеціальним комітетом з дерегуляції або Урядовий комітет з економічної політики та Європейської інтеграції (під головуванням прем'єр-міністра).

П'ЯТИЙ ЕТАП

- Голосування на засіданні Уряду.

ШОСТИЙ ЕТАП

- Попередні домовленості з основними зацікавленими сторонами (спікером, керівником Комітету з розвитку підприємництва, ключовими депутатами, і т.д.) щодо швидкого перегляду та голосування за пакети нормативних документів, запропонованими підрозділом з дерегуляції (в межах існуючих парламентських процедур).

Робочі зустрічі з представниками Jacobs, Cordova & Associates,
Київ, травень 2015

Успіх реформи регуляторної гільйотини залежить від низки важливих аспектів.

Обов'язкові умови, без яких **неможливе успішне** проведення регуляторної гільйотини в Україні:

1. Комплексна інвентаризація регуляторних актів

2. Наявність переліку чітких критеріїв, відповідно до яких буде здійснюватися перегляд регуляторних актів

3. Участь міжнародних експертів у процесі перегляду регуляторних актів (представники Світового Банку, іноземні економісти та юристи)

4. Нормативне забезпечення механізму перегляду регуляторних актів

5. Створення програмного забезпечення для координації процесу

6. Забезпечення прозорості процесу

СТВОРЕННЯ ПРЕВЕНТИВНОГО МЕХАНІЗМУ (III ЕТАП)

Створення превентивного механізму, задля уникнення подальшої появи надмірних регуляторних бар'єрів є заключним етапом комплексного дерегулювання.

Опис даного етапу, що наведений нижче на Рис. 43 виокремлює такі основні складові процесу створення превентивного механізму як:

- ініціювання Міністерством нових регуляторних норм, що включає в себе затвердження нового органу контролю та аналіз вигод та витрат від впровадження нових правил;
- наступною складовою є розглядання всіх нормативних актів Урядовою комісією, де обговорюється необхідність введення додаткового регулювання та виноситься рішення про доцільність впровадження;
- останнім етапом є прийняття рішення про внесення нових регуляторних норм на засіданні Уряду.

Рис. 43. Система функціонування превентивного механізму
Джерело: EasyBusiness

АНДРІЙ ШПАКОВ

Пост-революційний тренд з великою кількістю згуртованих українців, бажаючих конкретних змін в державі, дозволив нам створити молоду команду проактивних людей, спрямовану на комплексну аналітичну підтримку реформи регуляторної системи.

ЕФЕКТ ВІД РЕФОРМИ

Було оцінено ефект від впровадження стратегії по дерегуляції у розрізі шести ключових галузей економіки України, а також оцінено ефект від імплементації загальноекономічних ініціатив, що стосуються економіки в цілому.

Підхід до аналізу ефекту від впливу дерегуляційних ініціатив можна поділити наступним чином:

- Зростання економіки.
- Усунення корупційної складової.
- Скорочення державних видатків.

Відповідно до проведеного дослідження найбільший економічний ефект серед галузей економіки спостерігається у будівничій та харчовій галузях та складає близько ~40 млрд. грн. в кожній. В середньому, ефект від імплементації дерегуляційних ініціатив між галузями варіюється від 10 до 40 млрд. грн. За отриманими результатами, економічний ефект від реалізації загальноекономічних ініціатив складає близько 170 млрд. грн. Загальний же економічний ефект від імплементації усіх розроблених дерегуляційних ініціатив складає ~300 млрд. грн.

Загальний очікуваний ефект від реалізації розробленої стратегії по дерегуляції складе близько 300 млрд. грн. до 2020 року. Економічний ефект в розрізі галузей складе ~85 млрд. грн., скорочення корупції – ~60 млрд. грн., видатків бюджету – ~16 млрд. грн.

ХАРЧОВА ГАЛУЗЬ

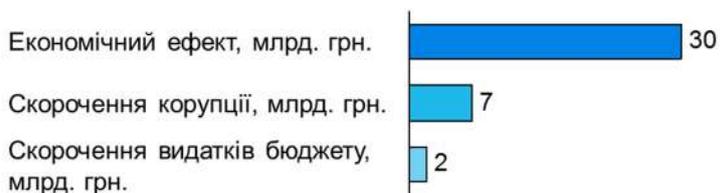

Рис. 44. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в харчовій галузі (до 2020 року).

АГРАРНА ГАЛУЗЬ

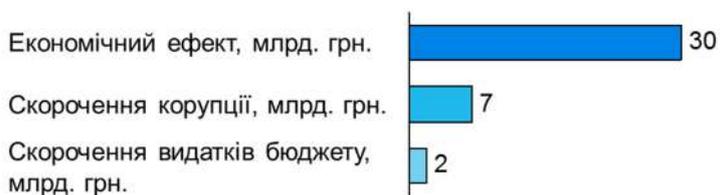

Рис. 45. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в аграрній галузі (до 2020 року).

300 млрд. грн.

Загальний очікуваний ефект

ВІД
ВПРОВАДЖЕННЯ
СТРАТЕГІЇ ПО
ДЕРЕГУЛЯЦІЇ

ГАЛУЗЬ БУДІВНИЦТВА

Рис. 46. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в галузі будівництва (до 2020 року).

ГАЛУЗЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ

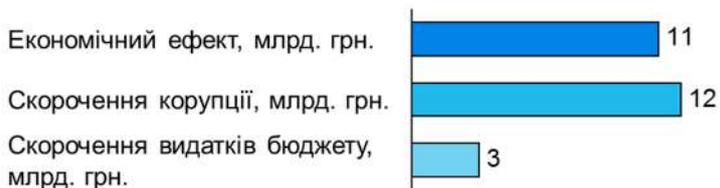

Рис. 47. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в галузі електроенергетики (до 2020 року).

НАФТОГАЗОВА ГАЛУЗЬ

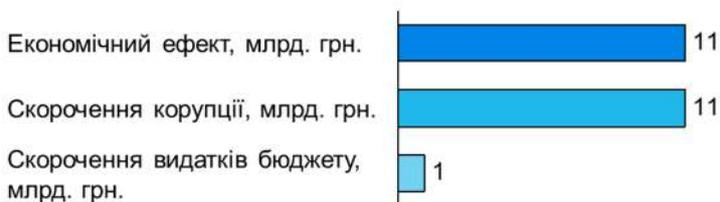

Рис. 48. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в нафтогазовій галузі (до 2020 року).

ГАЛУЗЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

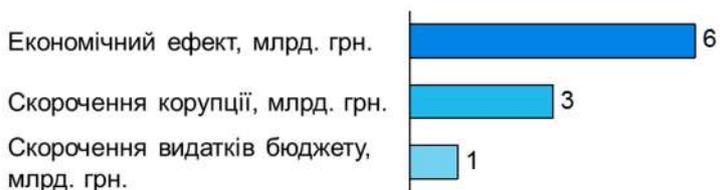

Рис. 49. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в галузі інформаційних технологій (до 2020 року).

ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНІ ІНІЦІАТИВИ

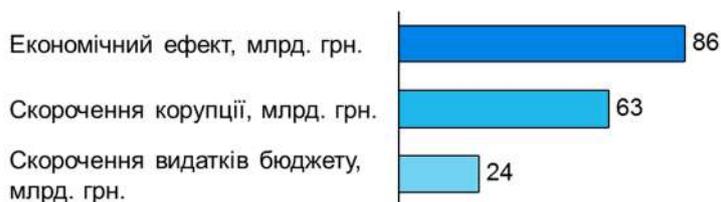

Рис. 50. Економічний ефект від впровадження стратегії дерегуляції в галузі інформаційних технологій (до 2020 року).

60 млрд. грн.

Загальний очікуваний ефект

СКОРОЧЕННЯ
КОРУПЦІЙНОЇ
СКЛАДОВОЇ

16 млрд. грн.

Загальний очікуваний ефект

СКОРОЧЕННЯ
ВИДАТКІВ
ДЕРЖБЮДЖЕТУ

ОЛЕНА ЯГНЮК

Дерегуляція — ефективний інструмент оптимізації видатків. Застосування cost-benefit аналізу дозволило нам це наочно продемонструвати. Реалізовані ініціативи вже зекономили мільярди гривень для держави та бізнесу.

МЕТОДОЛОГІЯ EASI

В процесі оцінки впливу регуляторного акту необхідним є врахування комплексу соціально-економічних аспектів, а також проведення аналізу вигід та витрат від зміни регулювання для підприємців і держави.

Для реалізації даного підходу організацією EasyBusiness була розроблена модель EASI (Economic Impact on Businesses, Administration and Governance Impact, Social & Political Impact, Investment Impact), яка оцінює вплив запропонованих регуляторних змін в розрізі чотирьох ключових блоків.

E - ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ НА БІЗНЕС

Враховує вплив на такі витрати бізнесу:

- адміністративні витрати — оплата робочого часу та покриття накладних витрат на здійснення контролю за дотриманням вимог регуляторної норми;
- прямі витрати — оплата за видачу дозвільного документу (або інші обов'язкові платежі, що передбачені регуляторною нормою), що ґрунтується на даних щодо кількості таких платежів та їх розміру;
- непрямі витрати — обсяги недоотриманого прибутку внаслідок простою/затримки початку господарської діяльності, пов'язаних з очікуванням видачі дозвільного документу, що розраховуються на основі середньоденного приросту ВВП, який також генерує один суб'єкт господарювання, та кількості підприємств, на які розповсюджується регуляторна норма;
- корупційні витрати — витрати грошових коштів з метою скорочення непрямих витрат, розрахунок яких базується на припущенні, що вартість середнього корупційного платежу, який підприємці сплачують державному органу для отримання/пришвидшення отримання документу дозвільного характеру, складає 20% від обсягу непрямих витрат (недоотриманого прибутку).

A – ВПЛИВ НА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Враховує вплив на такі аспекти:

- адміністративні витрати — сукупність витрат на оплату праці та накладних витрат, які несуть в процесі реалізації регуляторної норми державні органи;
- недоотримані доходи — зменшення грошових надходжень до бюджету від офіційних платежів за отримання дозвільних документів.

Різниця між сумою скорочених витрат на адміністрування та сумою недоотриманих доходів бюджету визначає вплив регуляторної норми на державні фінанси.

S – СОЦІАЛЬНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ

Враховує вплив на такі сфери суспільного життя, як:

- зайнятість населення;
- зміна середньої заробітної плати;
- доступ населення до технологій та новацій;
- розвиток людського капіталу;
- покращення екологічної ситуації;
- лояльність населення до центральної та місцевої влади.

Також, аналізується вплив на політичні дивіденди основних суб'єктів влади, таких як:

- Президент;
- Прем'єр-міністр;
- профільні Міністри та інші.

За перерахованими аспектами соціальної та політичної сфери визначається наявність ефекту від реалізації регуляторної норми/дерегуляції. В межах кожної сфери, де очікується соціально-політичний вплив, визначається який цей ефект (позитивний чи негативний) та протягом якого часу його можна спостерігати (в короткостроковій чи довгостроковій перспективі).

I – ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ВПЛИВ

Даний показник поділяється на дві основні частини:

- вплив регуляторної норми (або її відміни) на просування країни у світових рейтингах (Doing Business, International Country Risk Guide Rating, OECD Regulatory Restrictiveness Index);
- реінвестування у власну діяльність зекономлених коштів бізнесу від впровадження регуляторної норми (або дерегуляції).

В моделі припускається, що зміна позицій у рейтингу Doing Business має прямий вплив на зміну прямих іноземних інвестицій. Також, зміна позиції в одному з рейтингів, що використовується у моделі, автоматично призводить до змін позицій у двох інших (згідно з історичними даними). Отже, в разі наявності інформації щодо потенційних змін лише у частині рейтингів, є можливим екстраполювання її на решту.

Данііл Пасько в ТВ-програмі Шустер LIVE,
Київ, жовтень 2014-травень 2015

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Аналіз міжнародного досвіду країн, що вже успішно впровадили реформу регуляторної системи наочно демонструє великі плюси від її імплементації. Так, наприклад, в Боснії та Сербській Республіці було ліквідовано та спрощено близько 70% регуляторних норм, тоді як у Мексиці дане значення сягнуло ~80%, що говорить про реальні досягнення у сфері регулювання. Також, імплементація реформи по дерегуляції призвела до спрощення ведення бізнесу, так, у Кенії економія для бізнесу оцінюється в \$146 млн./рік, або 0.06% від ВВП.

Крім того, спрощення регуляторної системи сприяло розвитку економіки в цілому у країнах, зокрема мало вплив на макроекономічні показники, наприклад, обсяг вливання додаткових прямих іноземних інвестицій і т.д. Яскравим прикладом може слугувати Південна Корея, де було залучено \$36.5 млрд. додаткових прямих іноземних інвестицій протягом 5 років.

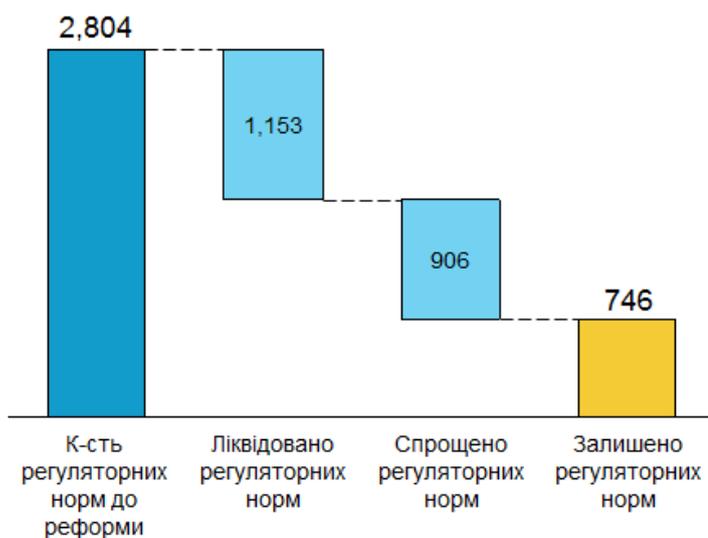
Все вищенаведене говорить про доцільність та ефективність реформування регуляторної системи та потенційні можливості, що можуть бути отримані у разі впровадження реформи по дерегуляції.

На даний момент є дуже важливим активізувати процес дерегуляції, дане питання має бути врегульовано на законодавчому рівні. Крім того, успішний міжнародний досвід країн, що вже впровадили реформу регуляторної системи та мають позитивні результати, ще раз виступає доказом на користь дерегуляції, як інструменту економічного росту

БОСНІЯ / СЕРБЬСЬКА РЕСПУБЛІКА

~70%
Регуляторних норм
ЛІКВІДОВАНО ТА
СПРОЦЕНО

\$15 млн.
Ключові результати
ЕКОНОМІЇ БІЗНЕСУ
/ РІК

Рис. 51. Результати дерегуляції в Боснії / Сербській Республіці
Джерело: Jacobs, Cordova & Associates

Кількість норм до реформи:
2,804

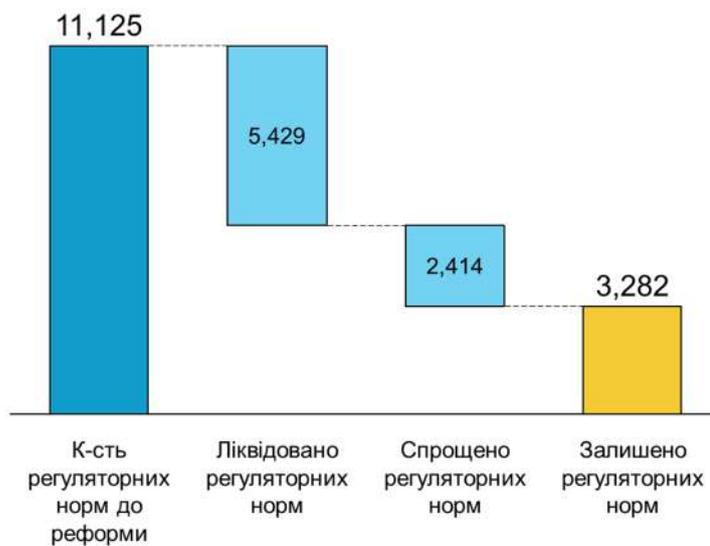
Термін проведення реформи:
9 місяців

Результати:

- 41% регуляторних норм було ліквідовано;
- 32% регуляторних норм – спрощено;
- пряма економія для бізнесу оцінюється в \$2 млн./рік, непряма економія – \$13 млн./рік.

ПІВДЕННА КОРЕЯ

~70%

Регуляторних норм
ЛІКВІДОВАНО ТА
СПРОЦЕНО

\$37 млрд.

Ключові результати
ЗАЛУЧЕНО ПРЯМИХ
ІНОЗЕМНИХ
ІНВЕСТИЦІЙ

Рис. 52. Результати дерегуляції в Південній Корейі
Джерело: Jacobs, Cordova & Associates

Кількість норм до реформи:
11,125

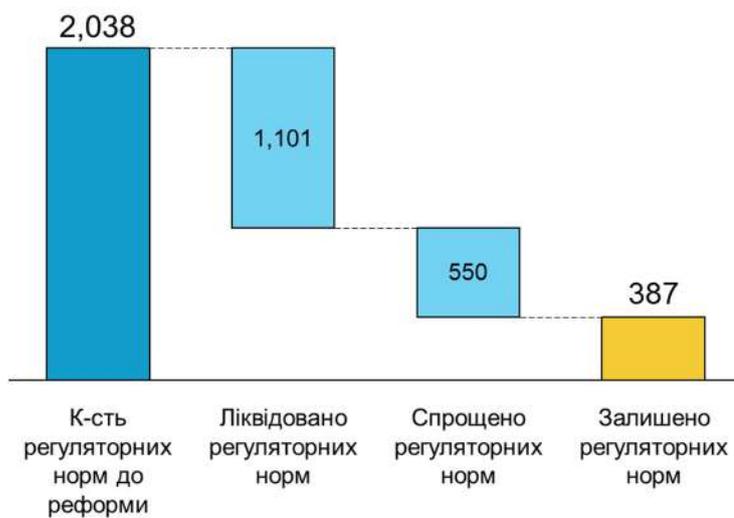
Термін проведення реформи:
11 місяців

Результати:

- 48.8% регуляторних норм було ліквідовано;
- 21.7% норм - спрощено;
- створено 1.07 млн. нових робочих місць;
- залучено \$36.5 млрд. додаткових прямих іноземних інвестицій протягом 5 років.

МЕКСИКА

~80%
Регуляторних норм
ЛІКВІДОВАНО ТА
СПРОЦЕНО

Рис. 53. Результати дерегуляції в Мексиці
Джерело: Jacobs, Cordova & Associates

Кількість норм до реформи:
2,038

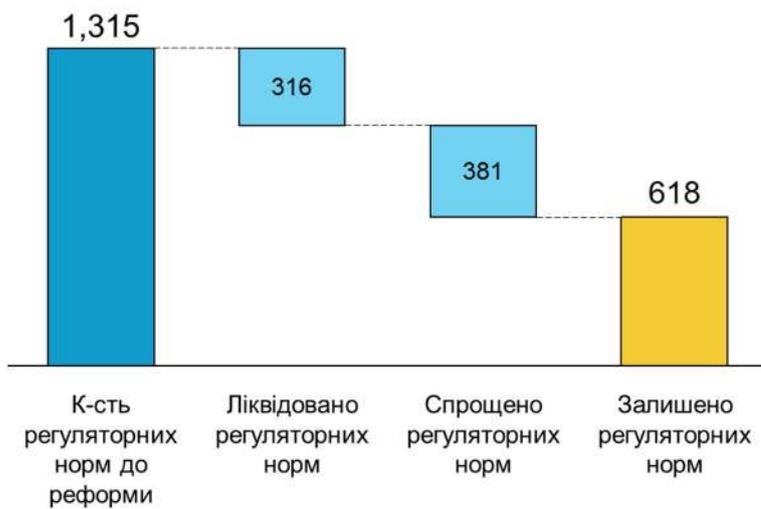
Термін проведення реформи:
9 місяців

Результати:

- 54% регуляторних норм було ліквідовано;
- 27% норм – спрощено;
- економічний ефект не оцінювався.

КЕНІЯ

~50%
 Регуляторних норм
 ЛІКВІДОВАНО ТА
 СПРОЩЕНО

0.1% ВВП
 Ключові результати
 ЕКОНОМІЇ БІЗНЕСУ
 / РІК

Рис. 54. Результати дерегуляції в Кенії
 Джерело: Jacobs, Cordova & Associates

Кількість норм до реформи:
 1,315

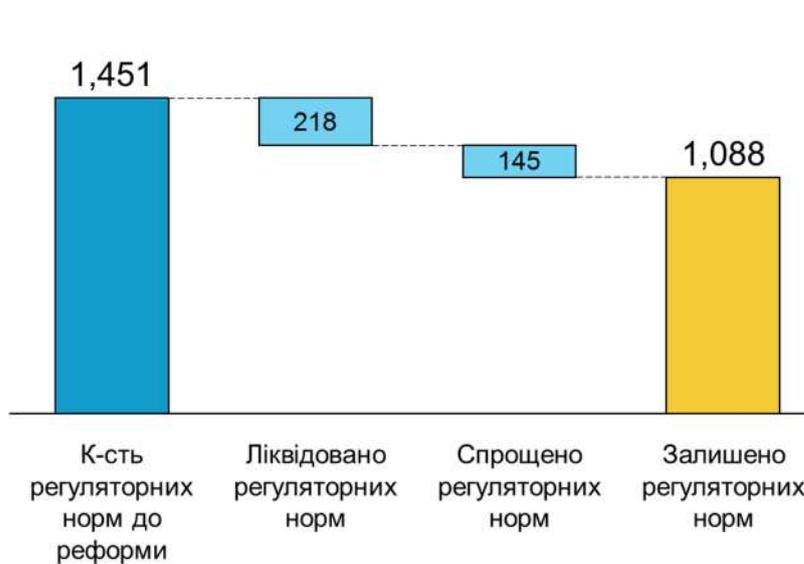
Термін проведення реформи:
 18 місяців

Результати:

- 24% регуляторних норм було ліквідовано;
- 29% норм – спрощено;
- економія для бізнесу оцінюється в \$146 млн./рік, або 0.06% від ВВП.

ХОРВАТІЯ

~60%
Регуляторних норм
ЛІКВІДОВАНО ТА
СПРОЩЕНО

\$100 млн.
Ключові результати
ЕКОНОМІЇ БІЗНЕСУ
/ РІК

Рис. 55. Результати дерегуляції в Хорватії
Джерело: Jacobs, Cordova & Associates

Кількість норм до реформи:
1,451

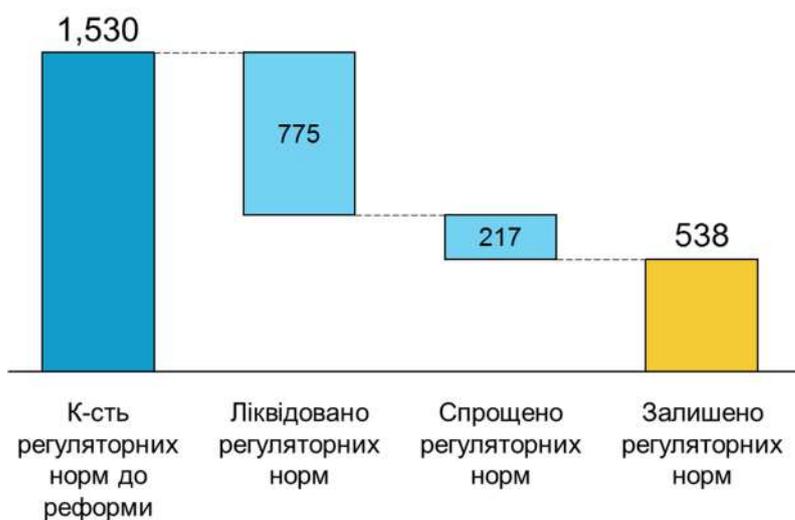
Термін проведення реформи:
9 місяців

Результати:

- 15% регуляторних норм було ліквідовано;
- 10% норм – спрощено;
- зекономлено \$65,6 млн./рік або 0.13% від ВВП.

МОЛДОВА

~65%
Регуляторних норм
ЛІКВІДОВАНО ТА
СПРОЦЕНО

Рис. 56. Результати дерегуляції в Молдові
Джерело: Jacobs, Cordova & Associates

Кількість норм до реформи:
1,530

Термін проведення реформи:
6 місяців

Результати:

- 51% регуляторних норм було ліквідовано;
- 15% норм – спрощено;
- економічний ефект не оцінювався.

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ НА ПРАКТИЦІ

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ НА ПРАКТИЦІ

Заяви України про дерегуляцію, нарешті, знаходять прояв на законодавчому рівні. Закон України №222–VIII «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 2 березня 2015 р. та Закон України №191–VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» від 12 лютого 2015 р. вже підписані президентом України. Український журнал бізнес права ініціював обговорення важливих положень цих комплексних документів, які не широко обговорюються в ЗМІ. Ми пропонуємо поговорити детально про ініційовані зміни.

НАТАЛІЯ ГАЙДАЙ, співробітник, юридична фірма Антіка

Ліцензування є одним із засобів, за допомогою якого уряд здійснює регуляторний контроль над економікою. Саме по собі ліцензування не є негативним явищем, адже воно є важливою частиною адміністративної системи ділової активності та розглядається як показник гнучкості ведення бізнесу в Україні. Але процедура отримання ліцензій через свою непрозорість створила умови для корупції, що, в свою чергу, спричинило певні проблеми для ведення бізнесу та створило непривабливий інвестиційний клімат в Україні.

Закон №222–VIII скасував ліцензії в 20 сферах господарської діяльності. Наприклад, для охоронної діяльності, виготовлення бланків цінних паперів, проведення землеоціночних робіт та земельних торгів, збирання та використання інформації що складає кредитну історію, продажу рідкого палива з біомаси та біогазу, продажу пестицидів та агрохімікатів і т.д.

АНАТОЛІЙ МИРОШНИЧЕНКО, адвокат, голова аграрної та земельної юридичної практики, ILC EUCON

Закон №191–VIII усуває декілька проблем, що виникають у сільсько-господарському землекористуванні.

Зокрема, Закон істотно скорочує кількість необхідних положень у договорах оренди землі (стаття 15 Закону «Про оренду землі»). Ця поправка є явно позитивною.

Закон дозволяє власникам земельних ділянок, призначених для натурального господарства, безпосередньо надавати ці земельні ділянки в оренду юридичним особам для комерційного сільського господарства (поправки до статті 33 Земельного Кодексу) без будь-яких дозвільних процедур. Слід зазначити, що практика такої оренди існували в минулому, але його законність іноді заперечувалася.

АННА ЗОРЯ, партнер, керівник агробізнесу, Адвокатське об'єднання Arzinger

Закон №191–VIII вводить кілька нововведень, що стосуються землі сільськогосподарського призначення. Відтепер мінімальна тривалість оренди земель сільськогосподарського призначення, призначеної для комерційного сільського господарства, особистого підсобного господарства чи сільського господарства, не може бути менше, ніж 7 років. Раніше не було встановленого мінімального терміну оренди землі (у той час як максимальна тривалість оренди становить 50 років).

Положення Закону відмінюють обов'язкові документи та скасовують відповідний державний контроль за сівозмінами. Таким чином, за відсутності документів сівозміни не може бути накладено ніяких штрафів. Це нововведення дозволить знизити корупційну складову у веденні бізнесу.

Важливі зміни торкнуться продуктів, сертифікованих в Європейському Союзі – такі продукти будуть отримувати український сертифікат без додаткової процедури. Такий підхід спрямований на спрощення торгівлі між Україною та ЄС.

ДМИТРО ГАДОМСЬКИЙ, адвокат, партнер, Адвокатське об'єднання «ЮСКУТУМ», керівник юридичного ІТ-комітету у Львівському ІТ Кластері

24 березня 2015 р. Закон №191-VIII був направлений на підпис Президенту. Це нарешті дозволить українському ІТ-бізнесу позбутися ризику вилучення обладнання протягом кримінального судочинства.

Протягом тривалого періоду часу українська влада практикували вилучення комп'ютерної техніки (серверів) під час обшуків в офісах ІТ-компаній, що знаходяться під слідством, пов'язаних з порушенням авторських прав, поширенням порнографії і т.д. Незважаючи на необхідність отримання лише кількох гігабайтів, органи влади вилучали всі сервери, що буквально паралізувало діяльність компаній. Пояснення таких дій пояснювалося метою розслідування, яке на практиці свідчило більше про тиск на ІТ-компанії, ніж про розслідування конкретного злочину.

Вищезгаданий законопроект заміняє вилучення серверів на копіювання інформації.

Джерело: Ukrainian Journal of Business Law

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. ЗАСОБИ РЕГУЛЮВАННЯ, ЩО БУЛИ СКАСОВАНІ ЗАКОНОМ №191 (ЗАКОНОПРОЕКТОМ №1580)

---

1. Дозвіл на ввезення ветеринарних препаратів, мікроорганізмів та патологічного матеріалу, що містить збудників хвороб тварин, імпортного або транзитного вантажу з тваринами
2. Дозвіл на ввезення кормових добавок, преміксів і готових кормів
3. Сертифікація наявності в харчових продуктах дозволеної кількості залишків пестицидів і агрохімікатів у харчових продуктах, що реалізуються на ринку України
4. Сертифікація пестицидів і агрохімікатів на відповідність вимогам державних стандартів та інших нормативних документів з стандартизації
5. Сертифікація технічних засобів застосування пестицидів і агрохімікатів
6. Дозвіл на проведення промислових випробувань дослідних і експериментальних зразків гірничошахтного устаткування та матеріалів, які застосовуються у шахтах і рудниках
7. Атестація виробництва підприємств, що здійснюють переробку, утилізацію або знищення вилученої з обігу неякісної та небезпечної продукції
8. Сертифікат відповідності на фасовану питну воду
9. Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи на фасовану питну воду
10. Свідоцтво виробника про якість кожної партії продуктів лову, отриманої в порядку спеціального використання риби, інших водних живих ресурсів
11. Експлуатаційний дозвіл для потужностей (об'єктів) з переробки продуктів лову
12. Обов'язкова державна експертиза проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь
13. Експлуатаційний дозвіл для потужностей (об'єктів) з виробництва молока, молочної сировини та молочних продуктів (у тому числі молочних продуктів для спеціального дієтичного споживання (використання), продуктів для дитячого харчування, харчування для спортсменів та осіб похилого віку)
14. Висновок щодо відповідності товарної біржі вимогам стосовно надання послуг з укладення та реєстрації угод купівлі-продажу сільськогосподарської продукції і продовольства для державних та регіональних потреб, погашення податкової заборгованості, а також з укладення та реєстрації зовнішньоекономічних контрактів
15. Дозвіл на встановлення або спорудження когенераційних установок на базі існуючих енергетичних об'єктів
16. Дозвіл на проведення промислових випробувань дослідних і експериментальних зразків гірничошахтного устаткування та матеріалів, які застосовуються у шахтах і рудниках

ДОДАТОК 2. ЗАСОБИ РЕГУЛЮВАННЯ, ЩО БУЛИ СКАСОВАНІ ЗАКОНОМ №222-VIII (ЗАКОНОПРОЕКТОМ №0943)

---

1. Видобуток дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення, напівдорогоцінного каміння
2. Виробництво ветеринарних медикаментів і препаратів, їх оптова та роздрібна
3. Торгівля пестицидами та агрохімікатами (тільки регуляторами росту рослин)
4. Виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж
5. Надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису), торгівля криптосистемами і засобами криптографічного захисту інформації
6. Впровадження, ввезення, вивезення голографічних захисних елементів
7. Надання послуг у галузі технічного захисту інформації
8. Виготовлення бланків цінних паперів
9. Розроблення, випробування, виробництво, експлуатація ракет-носіїв, космічних апаратів та їх складових частин, наземного комплексу управління космічними апаратами та складових частин
10. Переробка донорської крові та її компонентів, виготовлення з них препаратів, крім діяльності банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини
11. Заготівля, переробка, металургійна переробка металобрухту кольорових і чорних металів
12. Збирання, первинна обробка відходів і брухту дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органічного утворення, напівдорогоцінного каміння
13. Проведення землеоціночних робіт та земельних торгів
14. Митна брокерська діяльність
15. Виробництво, експорт та імпорт дисків для лазерних систем зчитування, матриць
16. Торгівля племінними (генетичними) ресурсами, проведення генетичної експертизи походження та аномалій тварин
17. Проведення фумігації (знезараження) об'єктів регулювання, визначених Законом України "Про карантин рослин" які переміщуються через державний кордон України та карантинні зони
18. Діяльність, пов'язана з виробництвом, торгівлею піротехнічними засобами
19. Діяльність, пов'язана з наданням послуг стрільбищами невійськового призначення та функціонуванням мисливських стендів
20. Розроблення, виготовлення, реалізація, ремонт, модернізація та утилізація озброєння, військової техніки, військової зброї і боєприпасів до неї
21. Збирання та використання інформації, яка складає кредитну історію
22. Генетично-інженерна діяльність у замкненій системі
23. Торгівля рідким паливом з біомаси та біогазом

ДОДАТОК 3. ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ, СПРОВАДЖЕНИЙ ПОСТАНОВОЮ КМУ №42

---

1. Скасування Постанови КМУ №915 "Про впровадження системи збирання, заготівлі та утилізації відходів як вторинної сировини" та спільного наказу Мінекономіки, Мінприроди та ДМСУ №789/414/709 "Про затвердження Порядку здійснення митного оформлення імпорتنих товарів у тарі і пакувальних матеріалах" задля скорочення корупційних потоків на ринку утилізації тари та упаковки
2. Скасування державного регулювання цін на харчові продукти, що затверджені постановою КМУ №803 "Про заходи щодо проведення цін і тарифів на споживчому ринку"
3. Дозволити польове тестування насіння на 30 контрольних точках в різних кліматичних зон, збільшивши обсяги насіння, що закупається
4. Скасувати довідку-рахунок при реєстрації сільськогосподарської техніки
5. Визначити чітку процедуру видачі реєстраційних посвідчень про державну реєстрацію засобів захисту рослин та дозволів на ввезення засобів захисту рослин для проведення державних випробувань
6. Дозволити змішування зерна в портових елеваторах за згодою власників, затвердивши технічний регламент на зерновий склад
7. Усунення можливості зловживати розподілом права на пільговий імпорт енергоефективного обладнання шляхом визначення переліку енергоефективного обладнання і надання права його ввозити усім охочим
8. Прийняти нові Правила розробки нафтових і газових родовищ, які передбачають особливості геологічного вивчення і розробки родовищ (покладів) нетрадиційних вуглеводневих систем

ДОДАТОК 4. ПЛАН ЗАХОДІВ ЩОДО ДЕРЕГУЛЯЦІЇ №357Р, ЗАТВЕРЖДЕНИЙ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

---

1. Удосконалення дозвільних процедур у сфері господарської діяльності шляхом запровадження процедури видачі документів дозвільного характеру за допомогою засобів телекомунікацій (в електронному вигляді) та скорочення переліку документів, які суб'єктові господарювання необхідно подати для одержання документа дозвільного характеру
2. Обмеження державного регулювання цін на продовольчі товари
3. Спрощення процедури підготовки учасниками торгів документів, необхідних для участі в процедурах державних закупівель, а саме запровадження декларування учасниками торгів необхідних відомостей та проведення у разі потреби замовниками процедур закупівель перевірки таких відомостей без залучення учасників
4. Визначення переліку адміністративних послуг та розміру плати за їх надання
5. Зменшення кількості документів дозвільного характеру та оптимізація дозвільних процедур шляхом переведення на декларативний (реєстраційний, заявницький) принцип запровадження господарської діяльності (або окремих дій, об'єктів, які не становлять значної загрози життю та здоров'ю людей, навколишньому природному середовищу та безпеці держави)
6. Спрощення процедури надання звітності Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань
7. Скасування видачі спеціального дозволу на заняття народною медициною (цілительством)
8. Скасування видачі свідоцтва про встановлення відповідної категорії готелів
9. Виключення дозволу на добування мисливських тварин (ліцензії, відстрільної картки) з Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженого Законом України "Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності"
10. Скасування видачі експлуатаційного дозволу для потужностей з виробництва дитячого харчування
11. Скасування видачі висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи дитячого харчування
12. Приведення Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами у відповідність із законодавчими актами з питань дозвільної системи у сфері господарської діяльності
13. Скасування видачі дозволу на роботу лабораторії із збудниками відповідної групи патогенності
14. Надання територіальним органам центральних органів виконавчої влади та місцевим держадміністраціям повноважень щодо видачі документів дозвільного характеру
15. Визначення маршрутів міжнародного перевезення небезпечних вантажів автотранспортними засобами, рух за якими здійснюється без відповідного погодження з Державтоінспекцією
16. Удосконалення дозвільних процедур у сфері господарської діяльності та приведення вітчизняних граничних норм випромінювання у відповідність з європейськими нормами шляхом збільшення граничного допустимого рівня електромагнітних випромінювань для діапазонів дуже високих частот та ультрависоких частот з 2,5 мкВт/см², або 3 В/м, до 10 мкВт/см², або 6 В/м
17. Скасування вимоги щодо ліцензування рентгенівського обладнання 1960–1990 років виробництва, оснащеного малопотужними рентгенівськими трубками, що перебуває в експлуатації, крім ліцензування рентгенотерапевтичного обладнання та радіологічних відділень, що використовують відкриті джерела іонізуючого випромінювання

18. Скасування вимоги щодо необхідності отримання свідоцтва про державну реєстрацію об'єкта підвищеної небезпеки
19. Скасування видачі сертифіката відповідності для виробника та імпортера, а також ліцензування господарської діяльності з імпорту, експорту спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів
20. Скасування вимоги щодо погодження розміщення рекламних засобів (рекламоносіїв) у межах смуги відведення автомобільних доріг поза межами населених пунктів
21. Скасування огляду уповноваженими працівниками підрозділів Державтоінспекції під час проведення державної реєстрації нових транспортних засобів, продаж яких здійснюють суб'єкти господарювання, діяльність яких пов'язана з реалізацією транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери. Покладення на таких суб'єктах господарювання відповідальності за відповідність ідентифікаційних номерів складових частин нових транспортних засобів номерам, зазначеним у наданих суб'єктами господарювання документах для державної реєстрації зазначених засобів
22. Скасування вимоги щодо виділення окремого приміщення, що повинно охоронятися та технічно укріплюватися, для зберігання бланків Державтоінспекції (довідок-рахунків, актів приймання-передачі), номерних знаків для разових поїздок та номерних знаків "Транзит". Запровадження зберігання таких бланків та номерних знаків у металевих шафах, що замикаються, або сейфах за місцем провадження діяльності суб'єкта господарювання
23. Скасування вимоги щодо обов'язкової державної реєстрації транспортних засобів, придбаних суб'єктами господарювання, діяльність яких пов'язана з реалізацією транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, з метою їх подальшої реалізації кінцевим споживачам, які зобов'язані зареєструвати такі транспортні засоби у встановленому законодавством порядку
24. Запровадження під час реалізації нових транспортних засобів суб'єктами господарювання, діяльність яких пов'язана з реалізацією транспортних засобів та їх складових частин, що мають ідентифікаційні номери, довідки-рахунка в електронній формі
25. Скасування вимоги щодо надання покупцеві ввезених із-за кордону транспортних засобів копії електронної митної декларації для її подальшої передачі підрозділам Державтоінспекції для державної реєстрації транспортних засобів та передбачення положення про те, що реквізити електронної митної декларації повинні зазначатися на зворотному боці довідки-рахунка
26. Скасування права на регулювання (встановлення) місцевими органами влади тарифів на перевезення пасажирів та багажу автобусами, які здійснюють перевезення у звичайному режимі руху в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні
27. Спрощення процедури збирання, видалення, знешкодження та утилізації відпрацьованих мастил (олив)
28. Забезпечення надання суб'єктами господарювання та контролюючими органами до інформаційної системи портового співтовариства в електронному вигляді інформації за формою, затвердженою відповідно до законодавства, яка використовується під час оброблення вантажів у морських портах, замість документів у паперовій формі
29. Скасування процедури відбору проб ізольованого баласту, а також здійснення контролю за ізольованим баластом
30. Забезпечення проведення екологічного контролю суден у разі забруднення навколишнього природного середовища
31. Скасування подання екологічних декларацій щодо суден та товарів
32. Закріплення на законодавчому рівні принципу розширеної відповідальності виробника та визначення чіткої процедури поводження з упаковкою та відходами упаковки відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
33. Скасування вимоги щодо обов'язковості укладення угоди про утилізацію або надання підтверджуючих документів щодо самостійного приймання та утилізації використаних тари і пакувальних матеріалів під час митного оформлення імпортованих товарів

34. Запровадження процедури подання заявок на реєстрацію права оренди земельної ділянки в електронному вигляді
35. Приведення актів Кабінету Міністрів України у відповідність із Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру"
36. Передбачення у типовому договорі оренди землі положення, відповідно до якого орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності змінюватиметься за фактом затвердження або зміни нормативно-грошової оцінки земельної ділянки та повідомлення про таку зміну однією із сторін договору оренди без необхідності внесення змін до договору
37. Підвищення вартісних показників, у разі досягнення яких необхідно отримати дозвіл Антимонопольного комітету на концентрацію суб'єктів господарювання, проведення оцінки впливу такої концентрації на конкуренцію в Україні
38. Внесення до нормативно-правових актів змін з метою недопущення випадків дублювання інформації, що надається на запит органів Антимонопольного комітету, та обмеження надання періодичної інформації на запити лише за дорученням Антимонопольного комітету
39. Скасування передрейсового та післярейсового медичних оглядів водіїв транспортних засобів, а також покарання за випуск на лінію транспортних засобів, які не пройшли щозмінного огляду
40. Скасування видачі дозволу Комітету медичної та мікробіологічної промисловості на зберігання прекурсорів
41. Схвалення Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року
42. Затвердження адаптованого до норм Європейського Союзу технічного регламенту щодо безпеки простих посудин високого тиску
43. Скасування обов'язкової сертифікації продукції в державній системі сертифікації (УкрСЕРПО)
44. Створення електронної повнотекстової бази стандартів (близько 28 тис. стандартів)
45. Скасування або заміна близько 13 тис. стандартів колишнього СРСР
46. Гармонізація вимог щодо маркування продукту та інформування про нього із стандартами Європейського Союзу
47. Уповноваження приватних компаній здійснювати сертифікацію органічних продуктів та контроль за такими продуктами
48. Ліквідація та реорганізація контролюючих органів
49. Зменшення кількості органів державного нагляду (контролю) та їх функцій
50. "Установлення на законодавчому рівні: необхідності розміщення на офіційних веб-сайтах контролюючих органів нормативно-правових актів, дотримання яких перевіряється під час здійснення заходів державного нагляду (контролю) створення інтегрованої бази даних контролюючих органів, що містить інформацію про проведені перевірки суб'єктів господарювання"
51. Створення інтегрованої бази даних контролюючих органів, спрямованої на зменшення контакту таких органів із суб'єктами господарювання, що повинна забезпечувати автоматичне віднесення суб'єктів господарювання до груп залежно від ступеня ризику від провадження господарської діяльності, визначення періодичності проведення планових заходів органами державного нагляду (контролю), оприлюднення інформації про законодавчі вимоги до кожного виду підприємницької діяльності
52. Перегляд діючих та розроблення нових критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності
53. Визначення процедури віднесення об'єктів до потенційно небезпечних та встановлення вимоги щодо офіційного опублікування в засобах масової інформації затвердженого переліку таких об'єктів
54. Поширення дії Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" на податкові органи

55. Приведення у відповідність із міжнародними договорами України порядку верифікації сертифікатів про походження товарів з України
56. Спрощення форми обліку звітності
57. Забезпечення подання в електронній формі (за погодженням з ДФС) підрозділами Держветфітослужби, Держсанепідслужби та Держекоінспекції до податкових органів відомостей про результати здійснення ветеринарного, санітарно-епідеміологічного, фітосанітарного, екологічного контролю, необхідного для митного контролю і митного оформлення підконтрольних товарів
58. Удосконалення порядку взаємодії податкових органів і структурних підрозділів регіональної служби державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні та транспорті
59. Обмеження сфери здійснення ветеринарного, санітарно-епідеміологічного, фітосанітарного, екологічного контролю товарів, що переміщуються прохідним митним транзитом у контейнерах опломбованих вантажних автомобільних та залізничних транспортних засобів
60. Спрощення процедури отримання технічних умов у сфері будівництва, зокрема зменшення строків їх видачі з 15 робочих днів (30 робочих днів у разі необхідності їх узгодження з власником (користувачем) магістральних інженерних мереж) до 10 робочих днів з дня надходження відповідної заяви
61. Підвищення рівня захисту прав інвесторів
62. Спрощення процедури приєднання до електромереж (другий ступінь 16–50 кВ, третій ступінь 50–160 кВ)
63. Зменшення кількості (до трьох – чотирьох) обов'язкових документів, які подаються для здійснення адміністративних процедур під час експорту/імпорту
64. Спрощення процедури забезпечення виконання договорів у судовому порядку
65. Удосконалення процедури врегулювання неплатоспроможності підприємств
66. Скасування державної реєстрації договорів комерційної концесії
67. Скасування державної реєстрації преміксів та готових кормів
68. Скасування граничної торговельної надбавки (націнки), вимог щодо укладення договорів та строків отримання виручки, зокрема узгодження норм Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України” з нормами Закону України “Про ціни і ціноутворення”
69. Удосконалення законодавства у сфері виробництва та реалізації органічної сільськогосподарської продукції (сировини) для забезпечення повноцінного та ефективного розвитку її виробництва
70. Удосконалення нормативно-правового механізму регулювання обміну земельних ділянок, розташованих у межах одного земельного масиву (поля), зокрема шляхом запровадження економічних стимулів для обміну земельними ділянками та уникнення дроблення ділянок
71. Збільшення обсягів насіння, яке ввозиться з метою досліджень, польового тестування, зокрема з розрахунку один зразок насіння на один рік на одну точку досліджень, за умови, що кількість точок дослідження не може перевищувати 30
72. Запровадження процедури реєстрації авторських прав на сорти рослин юридичною особою за умови декларативного підтвердження наявності трудових відносин з автором сорту (селекціонером)
73. Удосконалення процедур управління Гарантійним фондом виконання зобов'язань за складськими документами на зерно, зокрема встановлення добровільності участі зернових складів у цьому Фонді
74. Скасування системи контролю за сівозмінами
75. Скасування необхідності розроблення проектів землеустрою, що передбачають еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь і запровадження контролю якості ґрунтів для тих суб'єктів господарювання, що використовують земельні ділянки сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, період оренди землі яких становить не менш як 10 років

76. Спрощення та адаптація системи регулювання безпечності та якості кормів до вимог законодавства Європейського Союзу
77. Скасування обов'язкової сертифікації харчових продуктів
78. Скасування обов'язкової сертифікації продуктів дитячого харчування
79. Підготовка нормативно-правових актів з питань державних закупівель дитячого харчування та харчових продуктів, що застосовуються під час клінічного харчування (парентеральне та ентеральне харчування)
80. Скорочення переліку об'єктів державного цінового регулювання за результатами оцінки ефективності здійснення інтервенційних операцій
81. Удосконалення форми № 1 – ТН (МС) спеціалізованої товарної накладної на перевезення молочної сировини
82. Удосконалення законодавства у сфері забезпечення належної якості та безпечності дитячого харчування для удосконалення подальшого розвитку вітчизняного виробництва такої продукції
83. Визначення вимог до новітніх харчових продуктів, зокрема критеріїв, за якими такі продукти відрізняються від інших харчових продуктів
84. Створення нормативної бази для розроблення та застосування нових технологій виробництва упаковки та інших матеріалів, що контактують з харчовими продуктами
85. Недопущення обмеження дії містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки у разі розроблення, оновлення чи внесення змін до містобудівної документації
86. Встановлення єдиної спрощеної процедури надання поштової адреси об'єкту будівництва
87. Визначення вичерпного переліку підстав для повернення декларацій про початок виконання підготовчих та будівельних робіт для усунення виявлених недоліків
88. Запровадження попередньої реєстрації замовником будівництва майнових прав на квартири, які реалізуються до прийняття житлового будинку в експлуатацію
89. Вирішення питання щодо: демонополізації та дерегуляції потенційно конкурентних ринків у сфері житлово-комунальних послуг та їх розвитку, забезпечення доступу до них нових учасників, зокрема переведення відносин у сфері управління (обслуговування та утримання) багатоквартирних будинків на ринкові засади припинення державного регулювання цін на послуги з управління багатоквартирним будинком (встановлення цін за домовленістю сторін) спрощення процедури укладення договорів про надання житлово-комунальних послуг у багатоквартирних будинках
90. Запровадження вільного вибору співвласниками багатоквартирних будинків способів управління спільним майном багатоквартирного будинку та осіб, які здійснюють таке управління на договірних засадах
91. Запровадження єдиних вимог до технологічних регламентів підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, розроблення плану заходів з розвитку систем очищення питної води
92. Забезпечення надання можливості юридичним та фізичним особам у разі оренди державного та/або комунального майна самостійно здійснювати вибір суб'єкта оціночної діяльності, який має необхідні документи для проведення оцінки державного та/або комунального майна
93. Спрощення форми декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань пожежної безпеки
94. Розмежування повноважень національних комісій, що здійснюють регулювання природних монополій, та центральних органів виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідній сфері
95. Виключення з переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, об'єктів, що виробляють теплову та/або електричну енергію з біомаси та біогазу, рівень екологічного впливу яких має місцевий характер
96. Створення конкурентних умов для виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії
97. Запровадження системи стимулюючого тарифоутворення

98. Запровадження спрощеного цифрового доступу в режимі реального часу до “вторинної геологічної інформації”
99. Скасування вимоги щодо обов’язковості додавання в автомобільні бензини 5 відсотків біоетанолу
100. Прийняття нової редакції Кодексу України про надра, яка передбачатиме визначення понять “функції оператора”, “договірне спільне підприємство”, “механізм передачі спеціальних дозволів”, “концепт мінімальної робочої програми та мінімального робочого зобов’язання”, “обов’язковість регулювання специфіки видобування нетрадиційних вуглеводнів”, а також регулювання питання оприлюднення геологічної інформації щодо стратегічних ресурсів, зокрема нафти і газу, в межах, передбачених законодавством
101. Запровадження спрощеного порядку використання землі протягом геологічної розвідки
102. Прийняття нових гармонізованих з нормами Європейського Союзу правил розробки нафтогазових родовищ
103. Скасування вимоги щодо необхідності ведення державного реєстру виробників рідких біологічних видів палива та біогазів
104. Удосконалення нормативно-правового регулювання ринку природного газу з урахуванням основних вимог законодавства ЄС, у тому числі тих, що передбачені Директивою 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та Регламентом 715/2009 Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу про умови доступу до мереж передачі природного газу
105. Удосконалення процедури реєстрації нафтогазових свердловин
106. Удосконалення правового регулювання програмного забезпечення
107. Запровадження процедури публікації відомостей про заявки на промисловий зразок з метою надання можливості подання заперечення третіми особами на підставі невідповідності заявленого об’єкта умовам патентоспроможності
108. Забезпечення розвитку ринку електронної комерції
109. Удосконалення нормативно-правового регулювання електронного документообігу з метою наближення умов його застосування до документообігу на паперових носіях
110. Забезпечення вільного обігу об’єктів інтелектуальної власності
111. Спрощення процедури узгодження та визначення порядку оподаткування операцій з електронними грошима
112. Встановлення вільного доступу до реєстрів заявок на знаки для товарів та послуг
113. Створення прозорого механізму надання права на маркування контрольними марками та здійснення контролю за їх цільовим використанням
114. Спрощення електронної взаємодії суб’єктів владних повноважень із суб’єктами господарювання в частині перегляду умов підключення органів державної влади до глобальних мереж передачі даних
115. Скасування надання дозволу на проведення діагностичних, експериментальних, випробувальних, вимірювальних робіт на підприємствах, в установах та організаціях, діяльність яких пов’язана з використанням джерел неіонізуючого випромінювання
116. Спрощення процедури розміщення технічних засобів телекомунікацій на об’єктах будівництва, існуючих будинках, будівлях, спорудах та у приміщеннях
117. Скасування вимоги щодо обов’язковості виведення сигналів про спрацювання пожежної автоматики об’єктів рухомого (мобільного) зв’язку та безпроводового доступу, що вбудовані (прибудовані), надбудовані, на пульти пожежного спостереження. Встановлення вимог щодо обов’язковості подання операторами, які укладають з підрядними компаніями угоди на надання послуг з обслуговування систем пожежогасіння та пожежної сигналізації на базових станціях, копій таких угод та копії ліцензії підрядної компанії до відповідального регіонального департаменту ДСНС та обов’язковості укладення мобільним оператором у разі неможливості укладення угоди з підрядними компаніями угоди з обслуговуючою компанією від ДСНС щодо виведення сигналів про спрацювання пожежної автоматики

118. Узгодження норм Закону України “Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності” та Закону України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” щодо надання дозволу на роботи з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючого випромінювання
119. Забезпечення гармонізації процедури виділення та перерозподілу (рефармінгу) радіочастотного ресурсу з вимогами законодавства ЄС з метою підвищення ефективності його використання
120. Забезпечення технологічної нейтральності у різних діапазонах частот для надання споживачам телекомунікаційних послуг із застосуванням різноманітних телекомунікаційних технологій
121. Скасування ліцензування видів діяльності у сфері телекомунікацій та впровадження повідомного принципу провадження такої діяльності
122. Вжиття заходів для укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (Угоди АСAA) для сфери радіо- і телекомунікаційного термінального обладнання
123. Забезпечення можливості перенесення абонентських номерів (Mobile Number Portability)
124. Виключення з переліку видів діяльності та об’єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, радіотехнічного об’єкта (цифрових радіорелейних станцій, базових станцій систем стільникового зв’язку)
125. Спрощення процедур та скасування дозвільних документів у сфері використання радіочастотного ресурсу
126. Установлення для суб’єктів господарювання, які мають намір провадити (провадять) діяльність у сфері телекомунікацій, порядку доступу та використання об’єктів інфраструктури для розвитку телекомунікаційної мережі загального користування України з метою задоволення потреб споживачів телекомунікаційних послуг
127. Оптимізація заходів державного нагляду (контролю) у сфері телекомунікацій шляхом скасування повноважень контролюючого органу щодо проведення планових перевірок
128. Удосконалення процедур здійснення заходів з радіочастотного моніторингу радіоелектронних засобів, а саме запровадження процедури, відповідно до якої моніторинг може проводитися: за рахунок надходжень, які щомісяця сплачуються користувачами радіочастотних ресурсів до державного бюджету як рента за користування радіочастотним ресурсом на замовлення і за рахунок операторів телекомунікацій шляхом прозорого визначення мінімально необхідної кількості радіоелектронних засобів, обов’язкових для радіочастотного моніторингу з боку усіх операторів телекомунікацій
129. Спрощення процедур доступу до кабельної каналізації електров’язку
130. Установлення вимоги щодо використання орендної ставки у розмірі 40 відсотків у разі експлуатації об’єктів нерухомості для розміщення офісних приміщень операторів телекомунікацій, які надають послуги з рухомого (мобільного) зв’язку, операторів та провайдерів телекомунікацій, які надають послуги з доступу до Інтернету, а також 10 відсотків у разі експлуатування об’єктів нерухомості Фондом державного майна для розміщення технологічного обладнання, антен операторів телекомунікацій, які надають послуги з рухомого (мобільного) зв’язку, операторів та провайдерів телекомунікацій, які надають послуги з доступу до Інтернету
131. Спрощення процедури проведення натурних випробувань щодо електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів (а саме визначення права оператора мобільного зв’язку самостійно проводити натурні випробування, а в разі недосягнення згоди між операторами щодо результатів вимірів – можливості залучення Українського державного центру радіочастот)

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Даний звіт підготовлено для загального користування і містить інформацію стосовно досягнень, які були реалізовані за рік діяльності EasyBusiness.

Звіт призначений виключно для інформаційних цілей.

EasyBusiness не несе відповідальності за наслідки використання інформації, поданої у звіті.

Фотоматеріали, використані у даному звіті, не є власністю EasyBusiness.

Поширення матеріалів звіту вітаються, але при посиланні на джерело.

FB

easy**BUSINESS**

WWW.EASYBUSINESS.IN.UA

